

Τίτελέ κε Ρῶλι uu Rῶm pikó n wói

Lελεε rítelé ntí kέμεε ní we

Kumúnjé κρε-i κε Ρῶλι uu πρεε unsē táánū n tenese kuú πρεε Kirisi pikó πρεε Rῶm keteni-i ní we rítelé ntí wói. U πρέε lalε uké uncee rinῶh hái ne Rῶm-pῶ kúu πρεε n hápaalē, uké kῶ πρεε Esipaanyi ha uké ha Nsímé Kεcire riyóó. Títelé κε Ρῶλί uu Rῶm pikó n wói ye icélaa inyine le κε Ρῶλι uu ní pa ne iketῶ-pῶ. U i pale kekéripi re: "Sisoipipi sin Yeesu ne kefa n tene κε Uléécαα uu si nyu re si aseí tikilenle. Linfatene mmē ne kῶ tulaalenle" (1:17).

Ifaaci iyē mεkériine ye mmé:

1. Ρῶλι ye nyísele re íye kai piyómeyáhaa isé pitiki ne lē kapi ye ne Yeesu Kirisi rintíki apí ne Uléécαα kefa tene kecῶpe we. Uléécαα icápine yee Rῶm-i ní we kέμεε, Kirisi pikó πρεε ápi Pisuífi ye kulúí wele. Amá Pisuífi ye kῶ Rῶm kέμεε kulúí wele, picῶ api panse Kirisi pikó, pin kῶ ne nῶhlē pin Pisuífi piyomεyáhaa isé tíkilē. Yare li pise re mpuri sane pikó πρεε m panse Kirisi pikó pῶóké kῶ isé iyē n tikilē néε? Ρῶλι ye maa re nfatene mee ye usoi riyu lo (1-8).
2. Isirayeli pikó πρεε mpuri κε Uléécαα uu n wée. Pi ne Kirisi pikó metone nkó kuu nté wói (9-11). Pisuífi meyā ye Nsímé Kεcire kepire ritῶle (9:30-10:20). Uléécαα ye kῶ ne wele un umpuri la. N ne ipuri icῶ yé keyáa Yeesu Kirisi kέμεε Uléécαα ipεeléε ceri.

3. Yeesu Kirisi icápine kέmee mεfine nkό mee nté wόlaalε. Pωoli ye kei símisile lε kapi ye Uléεcaa n yáasi ne lε kapi ye ne picω nkίηniηe kέmee n tónε. U pεpεε nfatene kέmee m pelaalε písei re piké pεpεε ápi nkemεε m pelaalε ne m purú. Uu kω ne pi ténι re li pise re níla nké pikεcáá n nyáni. Likumύηé re Uléεcaa yèè akόpe kέmee sisoiπipi lesele, Nfáasone nn si léni, asi ye pεε fe así m pénelε sin ne we, nn kω ne si léni, si ne Kirisi pin ne pénelε pin we (12-15).
4. Pωoli ye upimarεcω pεε Uróima pikεi n wa iyáhaa kulúí pasiipóle (16).

Iyáhaa

¹ Nέ Kirisi Yeesu ukεikó Pωoli, née rítelé ntí nó wόlu. Uléεcaa yeε né sée re kέ panse utumε. U né wéεle re kέ Unsímé Kεcιre riyóó.

² Uléεcaa ye pεε hái mεkεε-mε Uléεcaa Nsímé atelé kέmee antepuyε maase re u yé Nsímé Kεcιre mmē tó pa.

³ Ukεpipi Uróπiima kecáá nsímé ye mu. Pi u marile mesoi. U uyóopi Tafiti kepirē le.

⁴ Kε Uléεcaa uu pikpókpó kέmee u n yukuse nnya kuu u sée re Ukεpipi, uu kω Unfaasone ne tiki uú ne linnanε u he.

⁵ Uróπiima Yeesu Kirisi ke Uléεcaa uú ne ritiki uú ne ípεléε né nyíse re kέ panse utumε, kέ kω tíyεse ípuri nnéi písoi piké Kirisi rinyiri nnya ne kefa tene, piké pεε uyε Uléεcaa m pakarelε.

⁶ Nó mpí ke Yeesu Kirisi uu nní n sée, nó ne kω lipite pē kέmeé wele.

7 Nό Ròm pikó mpí nnéi ke Uléécαα uu nní ní la uu kò nó wée re ani panse upikó kam títelé ntí wólú. Urósáα Uléécαα ne Urópiíma Yeesu Kirisi piké ípeeléε nó nyíse api nkínññe nó he!

Li Pòoli ripóò wa re uké ha Kirisi pikó pee Ròm-i ní we rilóólú

8 Pi ketē nké nnéi nónnéfātene nsímé símisile nísone. Lē nnya kam la ké ne Yeesu Kirisi ritiki ké ne nó nnya Uléécαα pòoneε kelenε.

9 Uléécαα uyē kam n yáási nen Ukepipi Nsímé Kεcire yóólē yé itansei né li re meséε kam nónnésímé símisi

10 nen kò mpá píyei nókenécáá yáási. Ne ye pise re uké lē umela kémεε ncée né he ké nókenéméé hapò.

11 Lē nnya, li pee meykíyiki ripóò né we re ké piyéne nó hapò ké lē ke Nfáasone nn né n he nó ritérñse nóké iníñí wa.

12 Ne la ké maa re ne nókenémεε sónεpòle re nfatene mmē ke tó ne nnó ari kesē m má nké tíyese tóké ikari kpariisene.

13 Pimáρεcò, ne la re ani kò te ne pee menécíε cápínele ké pilóólú nó hapò, amá hái ne nkpeni-me ám kahanε ncée n yē. Ne pee la re pinékei piké kò nó kémεε kuláα wa yare kapi ketē kecáá isoipuri icò kémεε kuláα n wa mecò.

14 Li né pise re ké mpá píye kéméé ha, ayu ne sicare kémεε pisoi ne pisohò ne pepeε ápi líka n nyu kémεε kai pise re ké ha.

15 Lē nnya kai ripóò né we re ké kò nó mpí nóó nní Ròm kuyu-i ní we Nsímé Kεcire riyóó.

Nsímé Kεcire ye rñnañe le mee Uléécαα kémεε n léeri

16 Nsímé Kεcιre mmē rín isei né we. Nnanje nnyine ye mu ke Ulééca uu ye ne pē nnéi pεε ne kefa u n tenelē ayu n lo. Pisuifi kuú ne koraane uu ne mpuri sane pikó kémεε tulu.

17 Asei kecáá, kei kai ye ne nyise re Ulééca yèè pisoι pansesεle aseι pite. Uyεε ne Ulééca kefa n tenelē mecire kóló kuu ye nfatene mmē ηmanε nnya yē te u aseι ute le. Lē kai nní Nléécaasimé ritelé-i wólaalē te: Nkó yεε nfatene nnya m pansε aseι ute yeε nfáa má.

Sisoipipi nnéi ye akópe wale

18 Ulééca kuwai ye keyómεca-pō wemεle. Pεpεe ápi u n waiselē ápi kō umεla tikilē pεe yé ne ku risáne. Pí nsímései nyule, amá pin pεe pimεwee kópe ne tápaalē te pisoι ápi kape aseι ceri.

19 Pi lē ke kesoiπipi ake yé rí fe ake Ulééca kecáá céru pinyuwe máalenle. Likumúnjé re Ulééca ricuruu yeε lí pi cereise.

20 Asei kecáá, Ulééca likó ái kúyεne we, amá umεwai kémεε kuu ye umεcire lese uu nyise kesoiπipi aké ne u yenu. Uyεε ketē ne keyóme wa nnya, pi yé fe api kei ne yenu re u rínanje teneciré mále un kō Ulééca. Sisoipipi ási yé ncée yē siké re ási likecáá nyu.

21 Si Ulééca nyule, amá ási ye pεe ríyu u waise, ási ye kō u pōnεse yare kasi yé pεe u m pōnεse re u Ulééca nnya. Amá inírísímé ke pisoι apí ne mésunu apí ne pimεcire fómni, pikemúnjé ake pεe kuníri kapi m má nnya kunmaha-i lompo.

22 Pin pimεcire nyáni yare pi mεwéésesohó mále, némpákane piníri ηmaa ye pi.

23 Api yúlu re ápi yé riwula piké Uléécaá kpɔcírɛ pakare, apí nya api conse api pɛe kesoiipi kɛe ye n kpu ne sinúipi ne ána ana likó ne límɔŋui-mɔŋui séru re piléé api ye wula api lɛ pakare.

24 Lɛ nnya ke Uléécaá uu pi riyá re piké mékperinkpɛwai kapi pisifa-i m músu n wai piké ne piipinɛ cire isei m pórii.

25 Pi nnóme likó kpísi apí ne Uléécaá kecáá nsímései conse, api wúla api lɛ ke Uléécaá uu n wa yáási, api pɛe Uléécaá yeɛ nɔ́pá yo n wa piyáhaa yulu, in kɔ ne uricuruu kaí ne sá re piké yáási hái ne nɔ́pá píyei-pɔ. Amí.

26 Lɛ nnya ke Uléécaá uu piseicirékei pi tā, pinósi api pipila yá, pi ne pinósiɔ apí ha n sói, ái kɔ pɛé ne sá re liké lɛ.

27 Pitisi pɔ́ɔ kɔ limɛɔ pipinási yá, apí ha ne nnáapí pipitisiɔ n sói, lin pisoí isei we. Lɛ nnya, pimɛmare kópe mɛ kulaa kapi lɛ yɛ.

28 Kápi nní n wéési piké Uléécaá céri nnya, Uléécaá ye pi riyále pikemúnɛ́ ake cókɔi, api pɛé n wapisi ái ne sá.

29 Mɛwai kópe ncɔpuri ne rikpákára ne nwóónaapí ne kufatoi kɛe pisifa-i we. Píkáipinkɛe ne pisoikɔ́ ne pipásaine ne piyaaluke ne mémare kópe mɛe pisifa-i cɔpaalɛ. Pimɛɔpɛcire kapi wóhaane, pin áyu kónaane,

30 pin kɔ Uléécaá iláarɔ wai. Api ye úka waise, pin áyu wéési, pin pimɛcire nyíse. Pi mɛwai kópe piwai kémɛe pelaalenle, apí ye písáa ne píni pakare.

31 Ai we re usoi uké ne pi ritá, apí nla má [ápi ye líka naresi] ápi ye íwe tɛ.

32 Pi kɔ pɛe isé ke Uléécaá uu n yekei nyule. I maa re pɛpɛe limɛwai mɛ n wai ye ne sá re piké pi kɔ. Pi kɔ

πεε li waille. Lẽ memáá, pi ye kò πεπεε lẽ n wai κεκάά rikpále.

2

Uléécaá ketahai kuú ne sisoipipi n túhaanene

¹ Μπά πøn usoi úye mpuri, πό nkó πόσ nní ne picò n túhaane πøn akópe pi palẽ, ái we re piké íwe πό té. Πόσ nní ne picò n túhaane πøn akópe pi palẽ, μεπόčíρε kaa lẽ akópe palẽ. Liriyíkí re πόσ nní ne picò n túhaane, πό ne kò pimεcò waille.

² Το meγíkíyiki nyule re nsímései ke Uléécaá uu ye ne πεπεε lẽ n wai túhaane.

³ Πό nkó πόσ nní ne πεπεε lẽ n wai n túhaane πøn kò pimεcò wai, πò músu re πό né Uléécaá ketahai kéméé lee?

⁴ Νέε Uléécaá μεwai sòne píima ne uisoi niηe-niηe ne unfanare kaa lómiise. Áa nyu re umewai sòne píima μεε la re a μεfine conseε?

⁵ Amá ripókíη ntake ne kaa n yúlu re áa yé μεfine conse nnyá, μεπόčíρε kaa lẽ kuwói píima cápíne keyáa kẽ ke Uléécaá uú ne nsímései ukuwói kémεε pisoí n túhaanene.

⁶ Κεtúhaane ke-i ke Uléécaá uu yé mίπά úye μεwai ihéé u pa.

⁷ Uu πεπεε lisòne piwai ne n ηmósópúlẽ nfáa tenεcíré he. Pi lẽ waille re uké umεγòopi pi he uké kò ríyu pi waise uké kò tíyese piké panse pícaaicíré.

⁸ Amá Uléécaá yé πεπεε ne u n kénenε ápi la piké nsímései kutu ricò, pin πεε lelee ái ne n sá kutu colẽ κεκάά ukuwói píima súise.

9 Píweluke ne nwuutúũ mee mpí nnéí pee mewai kópe n wai likó. Pisui fi kaí ne mefoí mánε, ai pee ne mpuri sanε pikó kpá.

10 Tíyu ne ipakare ne nkínine mee mpí nnéí pee lisone n wai likó. Pisui fi kaí ne mefoí mánε, ai pee ne mpuri sanε pikó kpá.

11 Uléεcaa úu písoi ne picó kóolenε.

12 Mpí nnéí pee ápi isé kecáa n nyu apí ne akópe wai ye kpínine ápi ikεcáa ne pi túhaanε. Amá pepeε ikεcáa ní nyu apí ne akópe wai ye kpínine api ikεcáa ne pi túhaanε.

13 Asei kecáa, ái mpí pee ye isé kutu ηmanε riñcō pee Uléεcaa inipeε-i asei pite. Amá mpí pee isé n tíkilē kapi ye ha maa re asei pite.

14 In te mpuri sanε pikó pee ápi Uléεcaa isé n nyu ye pee isé iyē tikilē, li wa yare i písifa kέmεé wele pin ne i sōne, mpá kápi nní i n nyu.

15 Pi lē nyísele re leleε isé iyē kέmεε ní we ye písifa kέmεé wele. Pikemúñé yèè pi nyísele api céru re pi ye pinyine-i akópe wale, ake ye kō pinyine-i alari pi pa.

16 Leleε ha leerine keyáa kē ke Uléεcaa uu Nsímé Kεcire kam n yóólē ní páine uú ne písói túhaanε. Kirisi Yeesu kuú ne tikine uú ne lē nnéí ke písói api n wai pin pékesi kecáa pi túhaanε.

Pisui fi ne isé kecáa nsmé

17 Pó nkó pōo nní mepócíre rinyíri n he re Usui fi, pōn ne isé tálē, pōn Uléεcaa nnya rikókōri wai,

18 pōn umela nyu, pō kuu uisé kέmεε n cési re a ye leleε licō ne kekpeé ní we ceri,

19 pōo nní mepócíre n nyáni re pōo pinyíye tōrikeε, pōn kō pepeε kuñmaha kέmεε ní we metéí,

20 νε piníri νε siwá ucélaa, ρε πω isé kέμεε menyuwe νε nsímései yē nnya,

21 πω nkpréni nní lē picɔ céesile, aa πee μερócíρε picélaa πῶνε. Πω γε ρε άπι kaρε γε yáai, amá πῶν πee yáai!

22 Πω γε κω ρε άπι kaρε γε iwásá wa, amá πῶν πee iwásá wai! Πω γε ρε πω piléé kóhale, πῶν κω πee pilikó yááinkεε!

23 Πῶ νní isé nnya rikókōri n wai, πω γε κω isé rilóóle áá νε Uléécaá riyu kopu.

24 Li Nléécaasimé kέμεε wólaalē τε: Nó nnya, Uléécaá rinyiri γε mpuri sanε pikó kέμεε caaile.

25 Asei kecáá, in τε nῶ isé tíkilē κε piké api yé kuláa nó wa. In τε nῶ isé rilóó, nópinéké γε we yaρε kukéciré.

26 In τε ukéciré γε lē κε isé ii m pise kecáá sónε, áni yē τε ukukéciré yé Uléécaá kέμεέ n we yaρε pi u rikéλεε?

27 Mpuri kéciré ukó un isé n tikilē, úu yé tíyεεε πῶ nkó πῶ νní isé n nyu áa γε πee i ritiki, πῶν κω kélé, aa yénu ρε πω akóρε máλεε?

28 Lē nnya, ái ipiηε kecáá piké mpí πee γε nyíσε ρε usoi γε Usuifi le. Ai κω ipiηε kecáá piké mpí πee piké yíkíyiki.

29 Amá lē κε usoi uu kefa kέμεε ní we lee γε nyíσε ρε u Usuifi le. Lē kapi γε maá ρε usoi γε meyíkíyiki kέlenle. Uléécaá Nfaasone meké γε mē, ái isé mekó. Ai pisoι kέμεέ κε Usuifi uyē mpuri ipakarε ii γε leeme, amá Uléécaá kέμεε le.

3

¹ In lee ni, kuláa γε kúye ρε usoi uké Usuifi? Yo κε

piké api ye yoriye?

² Kuláa ye linnéi kéméé wele áku kumúné má. Kufói yee re Pisuifi ke Uléécaá uú ne mefoí símisi uu Unsímé pianipe-i wai.

³ Asei ye kò nye re pikεcɔpe pinyine ápi aseí ritiki. Lẽ nnya, piasei kutikiciré yé tíyese Uléécaá pò kò aseí pitíki yáá?

⁴ Ai nkpáni lã. Ai céreise re m̀pá usoi úye ye unòome le, amá Uléécaá p̀ó ne aseí tikilenle. Li likecáá wólalã te:

Li pise re apónò aké n nyíselẽ te pò aseí ute le.

Nka rín wene kapi yé ne mepótúhaane kémee pò n cési.

⁵ Amá in te arósei kutikiciré yé tíyese ai nyíse re Uléécaá ye aseí tikilenle, tó pee maa re íye? Te ke Uléécaá uu yé nní likecáá ukuwáí ró rí nyíse nnya, úu aseí tikilẽ? Lẽ ke sisoipipi asi ye m pise mecò kam nní pise.

⁶ Ai nkpáni lã. In pee lã, íye ke Uléécaá uu yé ne pisoí nnéí túhaane?

⁷ In te nnénòome yé tíyese ai nyíse re Uléécaá ye aseí tikilenle, ai kò ríyu u waise, yo nnya ke Uléécaá uu yé pee kò ne ró túhaane re tò pikópekáó le?

⁸ Yo nnya kári yé fe tóké maa re: Lẽ nnya, tóké akópe wa lisone liké ne akemee léeme? Pisoí pinyine pee tiráyu n kópu ye re tó ye lã ma. Uléécaá ye alari mále uké lã nnya lipite kutu ripasa.

Pisoí nnéí ye pikópekáó le

⁹ Tó nkpeni maa re íye? Te tó, Pisuifi ye mpuri sane pikó fe, née íye? Ai nkpáni lã. Tò pisímé masile re akópe ye rínanje mále an ne kesé Pisuifi ne mpuri sane pikó múílẽ.

10 Li Nléécaasimé ritelé kémee wólaalẽ te:
Usói úka úu aseí tikilẽ.

Mpá ucíreníne yíkíyiki nkó nní úu we.

11 Úka mpuri úu mesohó má.

Úka mpuri úu Uléécaa wéési.

12 Pinnéi ye ncée kecire pitiki riyále.

Api kesé pinnéi isoi kpárá n wai.

Úka mpuri úu lisone wai,

ḿpá ucíreníne yíkíyiki nkó nní úu we.

13 Pinnòasimé ye rikpíi le tee n háalẽ.

Pialempí kapí ne nnòome wapisi.

Melò ye pinnò-i kúlaalenle yare iwáa yee n kóni.

14 Awéeri ne nsímé kópe yee pinnò-i yipaalẽ.

15 Piana áa kusa ménye pikòikée kémee wélú.

16 Mpá yei kapi lompo, picaaínkée ne picò íwe piwai
yee pilikó.

17 Api ncée mee ye ne nkíníne ní ka nyu.

18 Api piisoi kapi n le kémee Uléécaa wuru.

19 Tò kò pree nkpeni nyule re li Uléécaa isé kémee
wólaalẽ te peree isé metíki m má nnya ke isé iyẽ
ii wólaalẽ, nsímé nké ne ḿpá úye n lukaalẽ nnya.
Sisoipipi nnéi ye Uléécaa inípee-i sikòpekòó le.

20 Úka mpuri úu fe uké lã ke isé ii m pise wa. Lẽ
nnya ke úka úu yé fe uké Uléécaa kémee alari yẽ. Isé
ye tíyesele usoi uu céru re u ukòpekòó le.

Lẽ ke Uléécaa uu ye sisoipipi ayu n lo

21 Lẽ ke isé ricuruu ne antepuyee apí pree mekke-me
ḿ ma yee nkpeni nní wa. Uléécaa úu ne isé ritiki
uké ne sisoipipi waise aseí pite.

22 Pẽ nnéi pree lã kuú ne Yeesu Kirisi rintíki uu
wai nmane kóló ne kefa n tenne kuu ye sée re aseí

pite. Likumúhè rε Uléécαα úu písoi nε picɔ kecɔpe kóólεnε.

²³ Sisoipipi nnéi ye akópe wale, asi Uléécαα meγɔɔpi paa.

²⁴ Amá Uléécαα ye uipeeléε kémεε pi pansesele aseí pite, faalaa ápi kɔ líka héele. Yeesu Kirisi yeε umεcire kpísi uu hε nnya ke Uléécαα uú nε piayu lɔ.

²⁵ Uyε ke Uléécαα uu wée rε uké umenyε nε inyóɔnse wa iké pē nnéi pεε umenyε mē nε kefa n tene akópe sárei uké nε nyíse rε u aseí ute le. Uu pεε mekkeε piakópe akpanii pi wa. U pεé nε kéyu pi purule.

²⁶ Lē kuú nε nyíse rε u aseí tikilenle, úu nkpáni conse. Uléécαα ye kɔ lalε uké nfáani ketē nké kémεε nyíse rε u kɔ nε urinɔ kuu m ma kecáá wele. Likumúhè rε pē nnéi pεε Yeesu nε kefa n tenelē ηmane kuu ye yē te aseí pite.

²⁷ Tó, Pisuífi ye pεε nnyine má tóké nε picɔ rikókori n waii? Aai, ríka rín we! Isé pitiki nnya née mewai sone nnya? Ai nkpáni lē. Likumúhè rε áí isé kai pise rε usoi uké ritiki, amá nfatene kai pise rε usoi uké m má.

²⁸ Tɔ kɔ yē te áí ke kesoiipipi ake yé lē ke isé ii m pise n wa nnya kake yé Uléécαα keyu-i aseí m má, amá kaké nε kefa n tene nnya kake yé aseí m má.

²⁹ Née Uléécαα ye Pisuífi ηmane Uleecαα le? Yare úu mpuri sane pikó Uleecαα, née íye? Eεε, u kɔ mpuri sane pikó Uleecαα le, aseí kecáá.

³⁰ Uléécαα use yeε we yeε nfatene nnya pikéké pansesele aseí pite. Limεɔ kuu pikéciré nfatene nnya pansesele aseí pite.

³¹ Yare tɔ nképni lē maa rε nfatene nnya, isé nkó ye pεε tenele née? Ai nkpáni lē! Tɔ meníηε isé nnaηε

nnéi i palenle.

4

Tóké Apiraham nfatene ne m pallē

¹ Tó nkpéni urósáayaha Apiraham pǒ nkó maa re íye? Yo kuu Uléécaá kémee yé?

² In pée Apiraham liwaiwai nnya ke Uléécaá uu u pansese aseí ute, Apiraham yé pée fe uu lirikòkòri n wai. Amá áí nkpáni lē we Uléécaá kémee.

³ Nléécaasimé ritelé ye maa re: Apiraham uú ne Uléécaá kefa tene, Uléécaá uu lē nnya u pansese aseí ute.

⁴ Api ye kò nkó yee pikéi n wa uu liihéé yósu maa re faalaa kapi u he. Ulikó ye ni kapi u pa.

⁵ Amá nkó yee úu pikéi píka n wa uké ne m pansese aseí ute un péé ne uyee ye ukópékò m pansese aseí ute kefa tenelē, liute yèè unfatene nnya pansese aseí ute.

⁶ Lē ke Tafiti uu tee re nkó yee úu pikéi píka n wa, Uléécaá uu péé ne u pansese aseí ute ye únarekome le.

⁷ Pē nnéi ke Uléécaá uu akópe n sárei uu kò akecáá yárii ye pínarekome le.

⁸ Usoi nkó akópe ke Upíima úu n kééni ye únarekome le!

⁹ Pikéké nmané kapi tee re pi pínarekome le née ne pikéciré pǒ kò? Tó pimáa masile re kefa ke Apiraham uú ne Uléécaá n tene nnya ke Uléécaá uu u pansese aseí ute.

¹⁰ Iye kuú péé we Uléécaá uú ne u kpísi re aseí ute? U pée kélē née úu kélē? Api pée kahané u rinké. Uu pée kélē.

11 Kεpirε kapi u riké ai nyíσε re Uléεcaa ye unfatene nnya u pansesele aseí ute api kelenε u ké. Apiraham ye lē nnya pansεle pεpεε Uléεcaa ne kefa n tenelē usaa úu kō pεε kélē. Yare ke Uléεcaa uu Apiraham m pansese aseí ute úu kō pεε kélē meco kuu kō pē pansese.

12 Apiraham ye kō pikéké usaa le. Ai pεε pikéké nnéí. Amá u pεpεε nfatene m má yare kuú m má api kelenε u ké usaa le.

Usoi nfatene mee ye lē ke Uléεcaa uu yekei re u yé wa u yeneise

13 Asei kecáá, aí isé ke Apiraham uu pitiki fe nnya ke Uléεcaa uu yekei re u ne upipirē yé masí ketē nnéí n te. Amá kuu nfatene m má Uléεcaa uú ne u pansese aseí ute nnya ye ní.

14 In te isé ke usoí uu ye ritiki uú ne lē ke Uléεcaa uu n yekei re u yé wa yenu, nfatene ín pεε líka yoriye, urinōo kuu n yekei ye pεε méwoo wale.

15 Li we re isé ye Uléεcaa kuwōi yukusele. Isé insá n we, ápi ye maa re pi i riló.

16 Lē nnya, nfatene mee ye tíyese usoí uú ne lē ke Uléεcaa uu n yekei re u yé wa yenu. Ipeelé ihεε ye nyi. Lē nnya, rinóo yekei yekei tē pō ne kō Apiraham pipirē nnéí rikó le, aí pεpεε isé n tíkilē ηmanε, amá ne pεpεε urósáa Apiraham meco nfatene m má ye pi. U ntónéí usaa le.

17 Li Nléεcaasimé kémeε ukεcáá wólaalē te: Ne pó kpísile am waise isoipuri kulúí usaa. U ntónéí usaa le Uléεcaa kuú ne kefa n tenε keyu-i. Uléεcaa uyεε ye pikpōkpō nfáa n hε, uu wai leleε aí pεε ní we, aí weri.

18 U pεé ne Uléεcaa tálenle un ne mé te Uléεcaa yé u waise isoipuri kulúí usaa. Li we re Uléεcaa ye pεε

u maã re: Pipópírẽ yé masí kulúi n we. Ai kò pɛɛ lã kutá we uké nɛ m mɛ́.

¹⁹ Apiraham nfatɛnɛ yɛ pɛ́ɛ nɛ wɛɛ nn páápú, amá un kò nɛ aɲmẽ píle kumúnɛ́ má. U kò pɛɛ nyulɛ rɛ u nɛ nkɔ̀ nnyáã piwai masile, úu yé nkɔ̀pɛni fe uké kɛwá yẽ. Unósi Sara páa kò nkɔ̀pɛni kuwánmare we.

²⁰ Amá nípá nɛ lã, úu Uléécãa rinɔ̀ kesí, amá u menínɛ nfatɛnɛ píima nɛ Uléécãa ríyu waisɛɛ úu nkɔ̀pɛni ritinã-tinã.

²¹ U nɛ kɛfa tɛnɛɛ rɛ Uléécãa yɛ nnaɲɛ máɛ uké nɛ lã kuu n yekei rɛ u yé wa wa.

²² Lã nnya kɛ Uléécãa pɔ̀ kò u pansɛɛɛ aseɛ ute.

²³ Tinó̀ nńi kapi nńi n wói rɛ: Uléécãa yɛ u pansɛɛɛ aseɛ ute, ái uyẽ nmanɛ nnya kapi wói rɛ Uléécãa yɛ u pansɛɛɛ aseɛ ute.

²⁴ Tó mpí kuu nńi m pansɛɛɛ aseɛ pite, tó nnya kapi kò lã wói rɛ tó Uléécãa uyɛɛ Urópíima Yeesu pikɔ̀kɔ̀ kɛmɛɛ n yukusɛ nɛ kɛfa tɛnɛ nnya.

²⁵ Arókóɛ nnya kuu tíyɛ api u kopu, Uléécãa uu u yukusɛ rɛ uké ró pansɛɛɛ aseɛ pite.

5

Nkínɲinɛ mɛɛ tó nɛ Uléécãa kɛɔ̀ɔ̀pɛ n we

¹ Ntófatenɛ nnya kɛ Uléécãa uu ró pansɛɛɛ aseɛ pite. Nkínɲinɛ yɛ nkɔ̀pɛni tó nɛ uyẽ kɛɔ̀ɔ̀pɛ wɛɛ. Urópíima Yeesu Kirisi yɛɛ tíyɛɛ kai lã wa.

² Uyɛɛ tíyɛɛ kɛ Uléécãa uu nfatɛnɛ nnya uipɛɛléɛ nɛɛɛ ró hɛ ari fe arí nɛ pɛnɛ nɛnɛ. Li nkɔ̀pɛni tó láárúle rɛ tó kam ari umɛyɔ̀pɛ kɛmɛɛ ketónɛ yɛnu.

³ Háɛ nɛ nkɔ̀pɛni ricuruu kari nńi íwɛ n le, li ró láárúle ái kumúnɛ́ má. Tó nyulɛ rɛ íwɛ kɛmɛɛ kɛ usoi uu yɛ piɲmóɔ̀pú peikɛɛ,

4 uu piημόσπύ kέmεε Uléécαα pitiki ceru ne aseí, uu aseí pitiki kέmεε fe uu ye Uléécαα ne n tálē un mē.

5 Uléécαα pitá ápi yé ró kíraase. Nfáasone mmē kuu ró n he kuú ne unla arókíη kέmεε wa.

6 Kári pεε ríηaηe m má tóké ne akópe kέmεε le ke Kirisi uu pikópekóσ nkρo γoσί uu kpi. Uléécαα yeε liitunηe iyē yekei.

7 Li pεε páápúle piké ne usoi sone ricuruu nkρo rí γoσί. In n la, unyine yé pεε fe uu ikari wai uu usoi sone unyine nkρo γosu uu kpi.

8 Amá lē kέmεε ke Uléécαα uu ró n nyíse re u ró lalē ye nní: Karí pεε arókópe kέmεε rí we ke Kirisi uu ntókpρo γoσί uu kpi.

9 Ke Uléécαα uu nkρéni nní Kirisi inyóonse menyε nnya ró m pansese aseí pite, ái céreíse re Kirisi yé kó Uléécαα kuwóí kέmεε ró lese.

10 Pεé uyε-i karí pεε Uléécαα pilaaró ke Uléécαα uu Ukepipi nkρo ne iláaró iyē kpu. Kuu nkρéni nní iláaró iyē pikópe m masí, ái céreíse re u yé kó Ukepipi nfaa ne tiróyu lo.

11 Lē memáá, li kó nkρéni ró láárúle lin kó rikókari ró we re tó ne Uléécαα ye larukusene. Urópiima Yeesu Kirisi yeε tíyεse kai lē wa. Uyεε tíyεse ke tó ne Uléécαα ari larukusene.

Atam ne Kirisi kecáá nkó

12 Limεo kaí we. Usoi use, Atam nnya ke akópe aa ketē kecáá lomme áá ne nkρo weri. Ke pisoí nnéi ápi akópe n wa nnya, nkρo nn pisoí nnéi téj.

13 Uléécαα uké kelene Moisi isé rí léseme, akópe ye pεε ketē kecáá wele. Amá ke isé íi pεε kahanε n léseme nnya, Uléécαα úu pεε akópe keeni.

14 Μπά νε l̄, kai Atam kumúnjé-i n kpísi aí νε Moisi-i tuiiri, nkpɔ ye pɛé wele nn písoi kóni, n̄pá pinsá Atam meɔ rinóɔ ke Uléécáa uu n he rinlóɔ.

Atam ye pɛe usoi uɔ uyee n weme kumíri le.

15 Amá l̄ ke Uléécáa uu n he faalaa ái kusa piye. Usoi use kuú νε ritiki uú νε he. Uyee Yeesu Kírisi. Kei kuú νε ulisone písoi meýā ticú νε nfanare.

16 Uléécáa ihēe faalaa mewai ye νε mempehē νε l̄ ke usoi use kóló akópe aa n wa. Akópe ase kóló ke usoi uu wa apí νε u túhaane aí νε u kpi. Amá l̄ ke Uléécáa uu usoi n he faalaa uakópe kului mewai-máa yee tíyese kuu pansē aseí ute.

17 In te usoi use akópe nnya ke nkpɔ nn písoi kecáá ketóne yē, p̄ ke Uléécáa uu ípeeléε n nyíse uu pi pansese aseí pite yé kɔ Yeesu Kírisi ηmanē nnya nfáa yē, u νε p̄ api kesé iyóopi tone.

18 Yare ke usoi use akópe aa n tíyese apí νε n̄pá úye túhaane aí νε u kpi meɔ ke aseí mewai mese ame tíyese Uléécáa uu νε písoi nnéí pansese aseí pite, api pɛe nfáa yenu.

19 Aseí kecáá, usoi use kóló yee pipakare ní ye nnya ke písoi nnéí api pansē pikópekóɔ. Limεɔ ke usoi use kóló yee Uléécáa m pakare nnya, písoi meýā api pansene aseí pite.

20 Isé ye leemεle ii tíyese akópe aa kulúí wai. Amá kei ke akópe aa kulúí n wa, Uléécáa ye kɔ kei písoi ípeeléε nyísele ái νε kétɔ.

21 Yare ke nkpɔ nn akópe nnya n̄nanje n yé nn písoi kecáá tone, limεɔ ke nfáa teneciré n̄í νε Uléécáa ípeeléε kuu písoi n nyíse nnya n̄nanje yenune nké písoi kecáá tone. Urópiima Yeesu Kírisi aseí pitiki nnya kari nfáa teneciré yé.

6

Akópe áa keró cáá rínanje ríka má

¹ Lẽ nnya, tóké nkpéni re íye? Te tóké nkpéni akópe piwai ne kényu mahã uipεεléε iké pεε meγά wa néε?

² Ai nkpáni lẽ! Akópe áa keró cáá rínanje má. Iye ke tó yé kó pεé ne akópe kέμεε n we?

³ Ani nyu re tó nní ntónéí Kirisi Yeesu kupéneco kέμεε míni n wóle, tó kó míni piwolε pē kέμεé ne u ripénele ari kesé kpíi?

⁴ Kapi míni ró n wóle, tó ne uyē kapi lē tipéne api kúlesi. Kesé kari lē kpu. Yare kuu kó Sáa Uléécaá nnanje nnya pikpókpo kέμεε n yisi, limεco ke tó yé kó nkpéni nfáa fale yē.

⁵ Asei kecáá, in te tó ripéne ari unkpó kέμεε kesé kpi, tó kó limεco péne ne arí n we arí ne umeyise kέμεε kesé yisi.

⁶ Tó kó nyule re isoi kpure iyε-i karí pεε n we kapí ne ripéne api kunapéékó kecáá karií, ai wai re akópe isoi iyē íi nkpéni keró cáá rínanje ríka má, arí kó nkpéni akópe ilasi le.

⁷ Li we re usoi nkó yεε nkpó ní masí ye akópe ilasi kέμεε lele.

⁸ Tàn m maa re tó ne Kirisi ye ripénele ari kesé unkpó kέμεε kpi, tó kó ne kefa tenelenle re tó ne uyē yé kesé nfáa m má.

⁹ Tó nyule re Kirisi yεε pikpókpo kέμεε n yisi úu kó pí kai kpine, nkpó n n kó nkpéni ukεcáá rínanje ríka má.

¹⁰ Kuu n kpu nnya, akópe áa kó nkpéni ukεcáá rínanje ríka má. Nkpó cireníje kuu kpu. U nkpéni nfáa mále un ne Uléécaá mekó-i we.

11 Lẽ nnya, nóké nómenécíre n nyáni re akópe áa nókenécáá rínanje ríka má. Ani kò nómenécíre n nyáni re nò Kirisi Yeesu kupéneṣò kέmee nfáa mále nòn ne Uléécaá mekó-i we.

12 Lẽ nnya, akópe áa kapε kò nkpeni nóinépinje yeε keyáa n kpine kέmee rínanje m má. Ani kapε ilikáipi-káipi n tikilẽ.

13 Ani kapε nóinépinje kelḡ kenyine kpisi nóké akópe-i n wai. Amá ani nómenécíre kpisi ani Uléécaá anipe-i wai yare nò kpule ani yisi, ani nóinépinje silḡ kpisi ani Uléécaá he aní ne lisone n wai.

14 Akópe áa yé nókenécáá rínanje yẽ. Li we re isé ìi kò nkpeni nókenécáá rínanje ríka má. Amá Uléécaá nfanare mee nókenécáá rínanje má.

Ari kò nkpeni akópe ilasi kέmee we

15 Lẽ nnya, ìye nkpeni? Te tó nkpeni akópe piwai ne kέyu mahā te isé ìi kerócaá rínanje má re Uléécaá ipεelée kέmee karí we nnyaa? Ai nkpani lẽ!

16 Ani nyu re nòn nómenécíre n kpisi nòn usoi m pa re nóké uilasi n le nòn u pakarelẽ, nò meyíkíyiki uyẽ kani nní m pakarelẽ pilasi lee? Nòn nómenécíre n kpisi nòn akópe-i n tampò ani ailasi n le, nó lẽ nnya kpí. Nòn Uléécaá ilasi n le nòn u m pakarelẽ, nó pεε lẽ nnya Uléécaá inipe-i panse aseí pite.

17 Amá tò Uléécaá pakare: Nò pεε akópe ilasi lele, nò nkpeni kefa keεε ne icélaa tikilenle yare kapi nó a n céesi.

18 Yeesu Kirisi ye akópe ilasi kέmee nó lésele ani nkpeni panse nòn aseí ilasi le.

19 Ne sisoipipi meṣò símisile re áni ye mekeε nsímé kḡ nnya. Nò pεε mekeε nómenécíre kpísile nòn mékperinkpe ne mewai kópe ilasi kέmee wailẽ. Li

tíyεσε ani πee isoi yee fi ne Uléεcaa n sá n le. Limεcɔ kani yé kɔ nómenécíre kpísi ani lelee ní nyamí piwai ilasi n le, ai tíyεσε ani πee isoi yee ne Uléεcaa n sá n le.

²⁰ Kumúnjé kpe-i kaní πee akópe ilasi n le, lisɔne piwai ápi πee né nó yé.

²¹ Mewai mē kaní πee n wapisi ye nkpéni isei nó welε. Yo kai nó yóriye? Nkpɔ-mē kamé ne nó sí.

²² Amá Uléεcaa ye nkpéni akópe kέμεε nó léσεε uu nó pansεσε upilasi. Nókunéláa kpee kei re lelee ne Uléεcaa ní sá kani nkpéni wai nɔn ne kέtɔ-pɔ nfáa tenεciré mē.

²³ Akópe kulaa kpee nkpɔ, amá lē ke Uléεcaa uu ye faalaa n he yee nfáa tenεciré kari ye tó ne Urópiima Kiriysi Yeesu kupénecɔ kέμεε n yé.

7

Isé fi usoi yee n kpu kecáá rínanje ríka má

¹ Pinémáρεcɔ, nɔ písoi le πee isé n nyu. Nń kamí ne símisi. Nɔ paleile re kumúnjé kpe-i ke usoi uu nfáa m má kέμεé ke isé ii ukεcáá rínanje máa?

² Isé kέμεε, unósi nkó yee n sóð úu ncée má u ne ula piké túúnne ula uyē un ne nfáa má. Amá ula un n kpu, isé iyee πee u ne ula kecɔpe ní we íi πee kɔ unósi kecáá rínanje mánε.

³ Amá in te ula ye nfáa mále unósi uú ne utisi féé sóóni, pi yé u sée re unósi wásánkaí. Amá ula un n kpu, isé yee u ne ula kecɔpe ní we íi πee ukεcáá rínanje ríka mánε, un πee uyε-i utisi féé n sóð, úu uwásánkaí.

⁴ Pinémáρεcɔ, limεcɔ kai kɔ nó kέμεé we. Isé íi kɔ nkpéni nókenécáá rínanje ríka má, nɔ pikpɔkpɔ le.

Νό νε Kirisi yεε keró cáá ní kpu ye ripénele ani kesé kpi. Usoi féé yεε nkpéni nó te. Uyεε kpu Uléécaá uu u yukuse, tóké νε Uléécaá pikéi n wai lin kuláa má nnya.

⁵ Asei ke cáá, kumúnjé kpe-i karí pεε kerómúnjé cire νε irósoi n le, isé ye pεε tíyesele tòn akópe káipinkεε, an irósoi kέmεε ró terii tòn πέε νε leλεε ye νε nkpo ní ka wai.

⁶ Tó nkpéni isé nnaηε kέmεε lele. Tó nkpéni leλεε pεε ilási ró n tónselē anipe-i lele. Nfáasone nnaηε kέmεε kari nkpéni isoi fale le. Ai nkpéni isé yεε pεε mekeε keró cáá rínaηε m má anipe-i.

Isé yεε lē kapi ye n sée re akópe ró nyise

⁷ Lē nnya, tóké nkpéni re íye? Te isé ye akópe le née? Ai nkpáni lē. Amá isé yεε tíyese kamí νε akópe ceri. Likumúnjé re isé insá πéé m maa re: Kape ye ucó likó káipinkεε, ám yé pεε céri yo kapi ye sée re ucó likó pikáipi.

⁸ Tinóo tee tíyesele akópe aa kenémεε rínaηε yenu, nen pεε mpá yo mpuri kέmεε picó likó káipinkεε. Isé insá n we, akópe ye kpuwaalenle.

⁹ Ne pεε mekeε wele ám isé nyu, nen nfáa má. Kam nkpéni i n céri, iyē ii pεε kenémεε rínaηε yenu, née pεε kpi.

¹⁰ Ai pεε nkpéni wai re isé yεε yé pεε nfáa né n he ye νε nkpo kέmεε né ha.

¹¹ Isé yεε tíyese ke akópe aa lē kii ní ma nnya rínaηε yē áá νε kuyúí né tani aa kó νε né kópu.

¹² Isé ye Uléécaá likó le, lē kii ní ma ye kó Uléécaá kέmεε léerile, lin aseí tikilē lin kó nyamí.

¹³ Yare leλεε ní nyamí ye nkpéni pansεle lin né kopu, née íye? Ai nkpáni lē! Akópe aké νε meyíkíyiki n

nyíσε ρε α μεσει ακόπε λε, α ισέ γεε ή νγαμί κπίσιλε αα πανσεσε nkpo, ακόπε αα πεε λ̄ κε ισέ ii μή μα nnya n we lin nyáni ρε ακόπε γε μεσει likόπε λε.

Aκόπε nnaηε

¹⁴ Asei κεκάά, τo nyule ρε Nfάασone μεε ισέ te. Amá inépinε μελα κε νέε tíkilē. Ne we yare pi né κπίσιλε apí ne ακόπε γái.

¹⁵ Likumún̄é ρε ám menéwai cire asei κόμει. Am γε fe ké γε λ̄ kam ή la wa, amá λ̄ kam n kóh̄o kam γε wa.

¹⁶ In τε ám likόπε kam n wai piwai la, ne ma am ηmurei ρε ισέ γε nyamle.

¹⁷ Li πεε nyíσελε ρε ái rinécúruu νέε λ̄ wai, amá ακόπε nyee kenémee ή we nyee λ̄ wai.

¹⁸ Ne nyule ηmaa ρε lisone ái kenémee we, ne la ké ρε menéwee kémee, lisone piwai yèè ripóo né wale, amá ám γε πεε lipiwai fe.

¹⁹ Am γε lisone kam piwai ή la wa, amá likόπε kám piwai ή la kam γε wa.

²⁰ In τε λ̄ kám ή la kam γε wa, li nyíσε ρε ái νέε li wai, amá ακόπε nyee kenémee ή we γε nyee.

²¹ Ne yē τε nní κε ισέ ii sónε. I la iké lisone wa, amá likόπε lin πεε meséρε kenyále-i we.

²² Li kenéfa kémee né láarúle ρε ké Uléécaα ισέ m múl̄ē,

²³ amá nen πεε kō inépinε kémee ισέ féé icō nyáni. Isé iyē ne iyee ne kenémún̄é n sá íi kómειne. I ακόπε ilasi né simrile in tíyεselē nen ακόπε nyee kenémee ή we ισέ tíkilē.

²⁴ Linécō γε íwε wele! Wóo yé inépinε γεε ne nkpo né η wéési kémee né lese?

²⁵ Ne Uróp̄iima Yeesu Kirisi ne ritiki amί ne Uléécaα pōnεσε!

Lẽ nnya, ne kenémúnjé kémee Uléécaa isé ilasi tunle, amá nen pee inépinje kémee akópe ilasi le.

8

Lẽ ke usoi uu ye Uléécaa Nfaasone m má un ne we

¹ Lẽ nnya nkpeni, pepe ne Kirisi Yeesu m pénéłẽ pin ne we ápi má re piké Uléécaa ketahai kuú ne písoi n túhaanene iwame n wai.

² Asei kecáá, isé yee ye Kirisi Yeesu kupéneco kémee Nfáasone ne rintiki íí ne nfáa he ye isé yee ye akópe ne rintiki íí ne nkpo weri kémee né lésele.

³ Lẽ ke isé ii piwai m pòone re merówee ye rínanje i paase nnya ke Uléécaa ricuruu uu wa. Uké ne akópe nyee písoi isoi kémee ní we an pi nyikilẽ n feriyee nnya kuu Ukepípi tumme ne isoipinje yare pikópékáo meco. Kenkpó mee lẽ ke akópe áá ne rínanje m má cire ne a rinyiki.

⁴ Lẽ nnya kari yé nkpeni fe ari isoi n le yare ke isé ii m píse. Ari nkpeni merówee cire tikilẽ tòn ne isoi le, amá tò nkpeni irósoi lele yare ke Nfáasone nn m píse.

⁵ Asei kecáá, mpí pee pimewee cire n tíkilẽ pin ne isoi le ye lẽ kapi ní la kemúnjé wailé, amá mpí pee písoi n le yare ke Nfáasone nn m píse ye Nfáasone kemúnjé wailé.

⁶ Usoi mewee cire pitiki uké ne isoi n le yèè ne nkpo kémee u hale. Amá isoi piluke yare ke Nfáasone nn m píse yèè ne nfáa ne nkíninje kale.

⁷ Usoi mewee cire isoi piluke yèè tíyesele uu wai Uléécaa ulaaró. Mewee mǎ áme ye Uléécaa pakare, ticuruu áme yé fe meké lẽ wa.

⁸ Ai céreise re pepe pimewee cire ilasi n tũ pin ne isoi le ápi yé fe piké lelee ne Uléécaa n sá wa.

⁹ Amá nŕ áni kŕ nkpeni nómenéwee cire ilasi tũ nŕn ne isoi le, amá lelee ne Nfáasŕne n sá kani tĩkilē, in te aseĩ kecáá, Uléécaa Nfaasŕne ye nókenéméé wele. Unyĩne unsá Kirisi Nfaasŕne m má, áĩ Kirisi yee u te.

¹⁰ Kirisi un nókenémee n we, aseĩ kecáá, nŕnĩepĩye ye kŕ ne akŕpe nnya nkŕŕ kéméé wele, amá ke Uléécaa uu nó m pansese aseĩ pite nnya, Unfaasŕne ye nfáa nó hele.

¹¹ In te uyee pikŕŕkŕŕ kémee Yeesu n yukuse Nfaasŕne ye nókenéméé we, uyee pikŕŕkŕŕ kémee Kirisi Yeesu n yukuse yé kŕ tĩyese nŕnĩepĩye yee ne nkŕŕ n sá ii Unfaasŕne mee nókenémee ŕ we nnya nfáa m má.

¹² Lē nnya pimáreŕ, tŕ nkpeni riwŕme mále, amá áĩ pee merŕwee karĩ ne riwŕme má kari yé ne irŕpĩye mela n wai.

¹³ Nŕn nómenéla n tikilē nŕn ne nŕnĩesoĩ n le, nŕ kpĩnĩne. Amá in te nŕ Uléécaa Nfaasŕne tĩye nn nókenémee pikẽĩ wai nn nŕnĩepĩye mewai kopu, nó nfáa wa.

¹⁴ Pē nnéĩ ke Uléécaa Nfaasŕne nn n sēni ye Uléécaa sipipi le.

¹⁵ Ai nfáa mee nó m pansese pilási pee iwame ne n tũ kanĩ yŕsí, amá Nfáasŕne mee nó n kpĩsi nn waise Uléécaa sipipi kanĩ yŕsí. Mmee mee ye tĩyese kari ye ricááĩ ari Uléécaa séĩ re “Apa”, “Sáa”!

¹⁶ Uléécaa Nfaasŕne ricuruu ye tirŕcúruu sĩmisile re tŕ Uléécaa sipipi le.

¹⁷ Tŕn Uléécaa sipipi, tŕŕ kŕ masĩ lē kuú ne ró m mé te. Tŕ ne Kirisi tŕŕ kesē Uléécaa likŕ te. Tŕn Kirisi

iwε kesé n li, tó ne Kirisi yé ha kesé umeyòopi kέμέé n we.

Μεγόπι μεε κεπιρε n weme

18 Ne nyáni re iwε nnyí kέμέε kari neni nní rí we ne masí κεπιρε μεγόπι κε Uléécaá uu rí lesene uké ró nyíse áme ríka kέμέε kumúnheisene we.

19 Mπά yo κε Uléécaá uu n wa ye meγíkiyiki ménle, ne kefa kesε Uléécaá uké usipipi lese uké nyíse.

20 Mπά yo κε Uléécaá uu n wa ye pansεle líwookáo. Ai re lircuruu mela kέμέε kaί ne lē wa, amá Uléécaá yee lē ne rínanε li wai. U lē wale un ne tálē te:

21 Ulikó kuu n wa yé kam ai rínanε μεε li n caai ai ilási kέμέε li n tonselē anipe-i lelu, ai peé ne liripáo n we lin kó Uléécaá sipipi μεγόπι kέμέé we.

22 Tó kó peε nyule re mπά yo κε Uléécaá uu n wa ye hái ne neni-me ημόópulenle, lin íwe le yare κε memárenlō ame ye unósi n kέheni.

23 Amá aí peε lē ηmanε. Tó ne kó ημόópulenle tón ne meγíkiyiki mé te tó mpí κε Uléécaá uu nní Unfaa n laanse, uké mesei ró yósi yare usipipi uu kó rínanε μεε μεκεε-me ró n caai anipe-i ró lese.

24 Amá tó tálēnle tón mé. Pitá pē kέμέε ηmanε κε Uléécaá uu tiróyu ló. Usoi un lē kuu n tálē un mé n nyáni, ápi ye peε re u ne tálēnle. Usoi yé fe uu lē kuu n nyáni maa re u kó tálēnle u méε?

25 Amá in lē kári n nyáni kari tálē, tó ye li m ménle ne ikari.

26 Limεcó κε Nfáasone póo ye kó ró lē te ári páápú nnya. Asei kecáá, ári piyómeyáhaa kέμέε lē kari yéé n we nyu. Amá Nfáasone ricuruu yee kerócáá

Uléécáa yáasile nń ne inm̄opi yee íi nnóo ne kúmaa
ń we kerócaá u ténì.

²⁷ Kei ke Uléécáa yee m̄pá úye kefa n nyu uu ye ne
l̄ ke Nfáasone nn ń la nké m pise ceri. Nfáasone yèè
Uléécáa pikó kecaá yáasile aí ne umela sá.

²⁸ Tó kó nyule re m̄pá yo yèè p̄p̄ee Uléécáa ń la ne
lisone kale. Lipite p̄ee nní p̄ kuu l̄ kuu piwai ń la
nnya n sée.

²⁹ Uléécáa ye tíyesele re p̄ nnéi kuu meke-me n
céri uu kó meke-me pi wée piké Ukepipi meco n we,
Ukepipi k̄ keké p̄ee pimárecó kulúí kémee kefoí kuu
m mári.

³⁰ P̄ nnéi ke Uléécáa uu meke-me n yekei re piké
l̄ n we, u kó lipite p̄ séele, p̄ kuu n sée, u kó pi
pansesele aseí pite, p̄ kuu m pansese aseí pite, u kó
ríyu pi waisele.

Uléécáa nla ye piyele

³¹ Tó nk̄p̄eni mmú kémee re íye? Uléécáa un
kerócaá n kpál̄, wóo yé p̄é ne ró k̄enene?

³² Ukepipi cire kúu kañne re áke kape íwe li, amá u
ke kp̄isile uu ne ntónéi akópe nnya nyónse, íye kai
yé p̄ee wa uu yé ne uip̄elée k̄ nnya m̄pá yo ró m̄ pa?

³³ Wóo yé fe uu ne p̄ ke Uléécáa uu n wée
túhaane? Liute uu we. Likumúné re Uléécáa yee ye
usoi pansese aseí ute.

³⁴ Wóo yé fe uu akópe pi pa? Liute uu we.
Likumúné re Kirisi Yeesu yee kpu, aí kó kei ne ripá,
amá u nk̄p̄o kémee yisile, Uléécáa kuluke-luke-m̄
kuu k̄yukóston̄e-i tú un kerócaá u welu!

³⁵ Yoo yé fe ai Kirisi yee ró ń la anipe-i ró lese?
Iwe píima née mp̄ócaai née piwéékuse née nk̄ú née
mp̄arí née nk̄p̄o piloró née nk̄p̄o ricuruu ñmaa?

³⁶ Lẽ kai nní Nléc̄caasimé ritelé kémee wólaalẽ te:
Pó nnya kari meséere nkpo lorólẽ
pin tó nyáni yare isán kapí ne kesareyá-i pikópe n
tósu.

³⁷ Amá tó lẽ nnéi kémee uyee nní ró ní la nnya feriyele
ái ne kété.

³⁸ Ne meyíkíyiki nyule re líka ái yé fe liké nla
mmẽ kémee ró lese. Ai nkpo, ái kó nfáa, ái kó
piléc̄caatumé, ái kó liféé linyíne lee nnañe m má, ái
kó nfáani líkó née masi kepire líkó,

³⁹ ái kó kecáá líkó líka, ái kó lelee metene ní we.
Líka mpuri ái we. Urópíima Kirisi Yeesu nnya ke
Uléc̄caa uu ró nyíse re u ró lalẽ. Lẽ nnya, líka mpuri
ke Uléc̄caa uu n wa, áli we lee yé ní fe ai Uléc̄caa nla
kuu ró n nyíse kémee ró lese.

9

Isirayeli pikó ne Uléc̄caa rinṵ kuu n yekei nkó

¹ Lẽ kam nní mí maane ye nsímései le. Ne Kirisi
ukó le, ám kiraase. Uléc̄caa Nfaasone ye tíyesele am
céru re aseí ye nyé.

² Asei ye nyé re tinépoó ye meyansei caailenle nen
kó meséere kenéfa-i ne íwe pansente.

³ Né pee Uléc̄caa pise re uké anóo né wa tó ne Kirisi
tóké túunne líké pinémárecó, tó ne pẽ kapi mpuri
nse-i m mári yoriye.

⁴ Pi Isirayeli pikó le ke Uléc̄caa uu m pansese
upikó, pin umeyoópi kéméé we. Pẽ kuú ne nkóméine
sée uu isé pi pa, uu kó pi céési lẽ kapi yé uinyóonse
n wa, uu rinóo pi yekei.

⁵ Uléc̄caa ye háí pee mekke-me pipikpure wéele.
Kirisi ricuruu ye ukepire ukó le, tòn kei kapi keté

nké kecáá u m mári m paine. Kirisi uyee pee kò mpá yo fe. Uyee Uléecaa yee mpá píyeyi ipakarē n te. Amí!

⁶ Ai we re usoi uké musí re Uléecaa rinṳṳ ári nkpréni rínarē ríka má. Ai re Isirayeeeli pikó nnéi pee Isirayeeeli pikó yíkíyiki.

⁷ Limeco, ái re Apiraham kumare pikó nnéi pee Apiraham sipipi yíkíyiki. Uléecaa ye Apiraham maa re:

Isaaki kéméé kaa sipírē yēnune api ye ripónyiri si séi.

⁸ Lē nnya, ái Apiraham sipipi nnéi see Uléecaa sipipi. Uléecaa ye maa re usipipi yíkíyiki see nní sē kapi Úrinṳṳ kuu n yekei kecáá ní mári.

⁹ Asei kecáá, tinṳṳ tee n yisunu ye ntí:

Ké ne kelaane nní icṳ m peeme, Sara un kewántisi má.

¹⁰ Ai ne kei nmanē ripá. Limeco kai kò Repeka piñmánē keté kéméé we. Urósáyaha Isaaki yee pee piketé usaa.

¹¹⁻¹³ Uu pee kahanē pi m mari, ápi pee kò kahanē lisṳne née líkópe n wa. Mpá ne lē, Uléecaa ye pee Repeka maa re: Uwéése yé panse uwá ulasi yare kai n wólaalē te: "Yakupu ipuri kamí la, am Esau ikó yúlu." Uléecaa kemúnjé keké ne n wa nnya kai lē wa. Ai kesoiipi mēwai kuú páilē un ne wéékee, amá uricuruu kemúnjé kéméé kai léeri kuu ye ne usoi wéé.

¹⁴ Lē nnya, tó nkpréni maa re íye? Te Uléecaa úu aseí ute née? Ai nkpráni lē.

¹⁵ U pee Moisi maa re: Nen úye n la ké íwe tē, ne ye liute íwe ténle, nen kò úye n la ké ne kefa fénne, ne ye liute ne kefa fénnele.

16 Lẽ nnya, ái usoi mela kémee léeri, ái kò usoi ñhómóópú kémee léeri, amá Uléécáa yee ye usoi íwe n tẽ ñmane kóló kémee kai léeri.

17 Lẽ ke Uléécáa uu Esipiti Uyòòpi maa re: Ne pò lésemee re ké ne pò ritiki ké ne nnénañe nyíse rinényiri tiké ne ketẽ nnéi rinkóónú nnya.

18 Lẽ nnya, Uléécáa un úye n la uké íwe tẽ, u ye liute íwe ténle, un kò úye rikiñ n la uké tákaase, u ye liute rikiñ takaaase.

Uléécáa kuwòì ne upiwetu

19 In n la unyine yé fe uu né pise re: In lee ni, yo nnya ke Uléécáa uu ye pèé ne pìsoi cési? Wóo yé mpíi fe uké umela kesi?

20 Pò kesoipipi, pòò úye pòóké ne Uléécáa n kénene? Ketúhu yé fe aké umóme pise re yo nnya kaa nní né mǎó?

21 Utúhumóme ye ncée mále uké ne lẽ kuu rí la metipiperé wa. U yé fe uu mepéré mese mē kpísi uú ne ketúhu mòm, api ye ne líyukóó ke wai, uu kò kecò mòm, api ye kē ne likpárakóó wai.

22 Uléécáa ye pee lalé uké ukuwòì ne unnañe pinyine kémee nyíse. Peepe sitúhu sē kapi ye ne likpárakóó n wa. Amá mpá ne lẽ, uu umecire tini uu peepe pèé ne nkpò n sá m múílẽ un tikín tápaałẽ.

23 U kò pèé lalé uké picò kémee nyíse re umeyòòpi áme kumúnjé má. Pẽ kuu íwe tẽ. Peepe sitúhu sē kapi ye ne líyukóó n wa. Pẽ kuu kò mekee-me wée re piké umeyòòpi kémee n we.

24 Lelée nní tó mpí kuu nní n sée. Ai kò Pisuifi ñmane, amá ne mpuri sane pikó kuu sée.

25 Lẽ ke Uléécáa uu Osee ritelé kémee maa re:

Mpuri mmε μεε ρίν πρε nnékó kam sónti ké sée ρε nnépurì.

Mpuri mmē isoi kám ye πρε ní la kam sónti ké sée ρε nnépurì lala píima.

²⁶ Pē kam ye πρε ní maa ρε:

Ani pinékó, kam sónti ké sée ρε Uléécaá ye nfáa n te sipipi.

²⁷ Antepu Esayi pó ne kó Isirayeli pikó kecáá nsímé maa ρε: Mπά Isirayeli sipipi siké kam siké kulúì n we yare mínimaa ritime nnyene, pìsoi nkáripì nnyine ηmanε riyu ke Uléécaá uu lólunε.

²⁸ Upíima ye rinóo tē kuu n yekei waine ne két-pó, ketē kecáá áì nkpáni séséne.

²⁹ Lē ke Esayi uu mekeε-me woi ρε:

Uléécaá, ketē ne keyóme ute unsá πρε ntópuri kémεε pinyine n tíye,

tó πρε pansεle yare Sotóm pikó,

Komáari pikó kari yé πρέ ne menyine n we.

Isirayeli ne nfatene nsímé

³⁰ Lē nnya, tó nkpéni maa ρε íye? Te mpuri sanε pikó πρε ápi n wéési piké pansε aseì pite ye kefa kapí ne u n tene nnya pansε aseì pite.

³¹ Isirayeli pikó πρε n ηmóópúlē piké isé ritiki piké ne pansε aseì pite póo πρε meníhε lólu, ápi lē kapí πρε ní la yē.

³² Íye kai πρε lē wa? Ápi wéési ρε piké ne Uléécaá kefa tene. Amá pi πρέ lalε piké piricuruu liwaiwai nnya pansε aseì pite Uléécaá inipeε-i. Kei kapi πρέ ne “ripare tee ye pìsoi n lóise rikpou.”

³³ Tipare tē nsímé μεε Nléécaasimé ritelé kémεε wólaalē te:

Nó yēε, ne Siyóo ketē-pó ripare yekeile

τῆε γε πισοὶ ρινκρῶσε
 νε κupaρεcaηaa κpee γε πισοὶ n λóise.
 Amá nkó γεε ρipare tē ne kefa n tenε
 úu isei meluke má.

10

¹ Pimáρεca, kenéfa nnéi mela ne lē kam Ulééca n
 welu γεε re uké nnépuri pikó riyu lo.

² Né fe am aseí kecáa maa re pi meγíkíyiki Ulééca
 pikéi kémee ημόópulenle. Amá menyuwe γε पेε pi
 párilenle.

³ Api ceri lē ke Ulééca uu γε n tíyεσε usoi uú ne
 pansε aseí ute, api पेε piicee círe n wéési piké ne
 pansε aseí pite, api पेε lē ke Ulééca uu γε usoi m
 pansεσε aseí ute pitíki yulu.

⁴ Kirisi γε isé rínaηe paasele re Ulééca uké pē nnéi
 पेε ne kefa u n tenelē pansεσε aseí pite uinipeε-i.

*Nkó γεε Uptima ne kefa n tenelē tiyu ke Ulééca uu
 γε lo*

⁵ Nsímé mmē ke Moisi uu lē ke usoi uu γε isé
 rintíki uú ne pansε aseí ute kecáa ní wói γε mmú re:
 Usoi nkó γεε isé kecáa n sónε yé isé iyē nnya nfáa yē.

⁶ Amá lē ke Ulééca uu γε usoi nfatene nnya m
 pansεσε aseí ute nkó γε mmú re: Kapε μεpócíre m
 písei re wóo yé keyómεca ritaá? Li nkράni yare pō
 lē teele re wóo yé ha Kirisi súíσεμε.

⁷ Néε kapε kō μεpócíre m písei re: Wóo yé nkρō
 kuhore kémee súípō? Li nkράni yare pō lē teele re
 wóo yé fe uu pikρōkρō kémee Kirisi leseri.

⁸ Li mpíi Nléécaasimé kémee wólaalē te íye? Li
 wólaalē te:
 Kepómee ne mpónō-i ne kepófa-i ke Nléécaasimé ní
 we.

Nfatene nsímé mmẽ kari n yóólẽ ye mmẽ.

⁹ Pòn ne mpónóò písoi keyu-i n símisi re Yeesu yee Upíima, pòn kò kepófa-i ne kefa n tenelẽ te Uléécaá ye pikpàkpò kémee u yukuse, Uléécaá yé ripóyu ló.

¹⁰ Lẽ nnya, usoi un ukefa-i ne Uléécaá kefa n tenelẽ kuu ye Uléécaá inipere-i panse aseí ute, un n ñmurei uu háa, Yeesu uu uriyu lolu.

¹¹ Uléécaá Nsímé ritelé ye maa re:

Nkó yee ne kefa u n tenelẽ, úu isei meluke má.

¹² Líka áí aseí kecáá Usuifi ne mpuri sané ukó kecòpe kóólẽ. Upíima use ke pinnéí apí má. Pẽ nnéí ppe urinyiri n sélei kuu ye ulikó meyá he.

¹³ Li kò Nléécaasimé kémee wólaalẽ te:

Upíima yèè nkó yee urinyiri n sélei riyu lolé.

¹⁴ Amá íye kapi yé urinyiri sée, pinsá ne kefa u n tenelẽ? Iye kapi yé kò ppe uyẽ kecáá nsímé kápi píkaí n kómaalẽ ne kefa tené? Iye kapi yé kò ukecáá nsímé kò, unyine unsá unsímé rin-yóó?

¹⁵ Iye ke písoi apí yé nsímé riyóó, pinsá pinyine n tumme re piké riyóó? Lẽ kapi Nléécaasimé kémee wólaalẽ te: A tíye ppepe nsímé n yóólẽ nsé ye pinyáni nyaní kpa.

¹⁶ Amá pẽ kapi rin-yóó apí pinnéí Nsímé Keciye mmẽ ñmurei. Esayi ye uritelé-i wáí re: Upíima, wóo nkpáni mmẽ kari rin-yóó kutu ricò?

¹⁷ Lẽ nnya, nsímé ke usoi uu ye n kò mee ye tíyese uú ne kefa tené. Nsímé ke usoi uu ye n kò mee nní Kirisi nsímé kapi n yóólẽ.

¹⁸ Ne píse re: Yare apí ppe nsímé mmẽ kò, néé íye? Pi n konle! Li Nléécaasimé kémee wólaalẽ te: Pimetè ye ñpá yei tule.

Pirinò ari písoi háí ketè ketò-pò tulu.

19 Νε ρε κέ κω πισε ρε: Isirayēeli pikó ápi mmē kō, née iye? Moisi ye likεcáá rinóo pεse ρε: Uléεcaa ye maa ρε:

Né tíyεse nókenéfa aké ne mpuri nnyine pikó pεe ápi kuséi ní we ρε nsoipuri tóosi. Né kō tíyεse aní ne mpuri nnyine pikó pεe

ápi mesohō méka m má wóosi.

20 Esayi ricurruu uu ikari wai uu yóo ρε: Uléεcaa ye maa ρε:

Pεpεe ápi pεe né n wéési pεe né yé, pεpεe ápi líka né m písei kam menécíre nyíse.

21 Amá u Isirayēeli pikó nkó maa ρε:

Keyáa ne keriyu kam sásikεε ρε κέ tó ne mpuri pakareciré mee nnékó ní késu kecōpe nyóonse.

11

Uléεcaa úu Isirayēeli pikó fóm

¹ Lē kam pi se ρε: Uléεcaa ye umpuri fómle née? Ai yé lē! Tinécúruu ye kō Isirayēeli ukó le. Ne Apiraham kepirē le nen kō Pēnyamεε mpuri ukó.

² Uléεcaa úu umpuri kuu hái mekkeε-me n wéε fóm. Nō Uléεcaa Nsímé ritelé kelō kē léise, née yo? Kei ke antepu Elii uú ne Isirayēeli pikó ne n wóosi uú ne Uléεcaa téni.

³ U kei maa ρε: Upíima, pi antepuyε pεe ne mpónóo n símisi kónle ápi sipónyóonsehúú fore si. Menécíre kóló kai tíye, pin kō la piké né kpu.

⁴ Tε iye ke Uléεcaa uu rinóo u pεse? U u pεse ρε: Ne pisoí ákotokú aseí menécíre yekeilenle pεe ápi píkai Paali * anui n wúlalē.

* 11:4 Paali ye pεe piléé píima pinyine le.

⁵ Limεcɔ ke Uléécɔa uu kɔ nfáani ketē nké-i pisi nkáripɪ ne uipeeléε wée un umεcɪre yekeilē.

⁶ Lē nnya, nfanare ke Uléécɔa uu ne pi wée, áɪ re pimɛwai sɔne nnya. Insá lē, Uléécɔa ipεelée íi yé pεe ípεelée yíkíyiki. [In kɔ re pimɛwai sɔne nnya, áɪ pεe ípεelée kuu pi nyíε. Mɛwai sɔne ihée íi ípεelée ihεε kapi ye usoi n hε.]

⁷ Lē nnya, íye nkpéni? Tɔ maa re Isirayeli pikó ápi lē kapi n wéesi yē. Amá pē ke Uléécɔa uu pikεcɔpe n wée ηmane pεe li yē ai pitórɔɔ atu tápisi.

⁸ Li Nléécɔasimé kémεε wólalē te: Uléécɔa ye pimesɔhɔ rikipile, uu piinipεe yarii ápi ye pεe yē, uu kɔ piatu tápisi ápi ye pεe kɔ hái ne neni-mε.

⁹ Tafiti pó ne kɔ maa re:

Pianyá iluke iké pi pansε ripine ne kei kai yé pi n tí liké kelólé-mē ne pi ha piké pεe pimɛwai kulaa yē.

¹⁰ Piinipεe iké nyíinu ápi kapε ye yē.

A tíyεε piké meséεe ritírɪ n kpúmímlē.

¹¹ Ne pise re: Lē nnya, Isirayeli pikó ye loole áɪ nkpáni pikai kuyise wee? Áɪ nkpáni lē! Amá pikelólé ye tíyεεle Uléécɔa uu mpuri sanε pikó riyu lɔlu re pikεfa keké tóosi nnya.

¹² Pikelólé ye tíyεεle ketē nnéi ake Uléécɔa likó yénu, pickupakεciré aku tíyεεε mpuri sanε pikó ápi Uléécɔa likó yénu. Lē nnya, Isirayeli pikó nnéi pin nkpéni Yeesu Kirisi rintiki, Uléécɔa likó yé pεe kumúnjé m máa?

Mpuri sanε pikó riyu melale nsímé

¹³ Nó mpuri sanε pikó kam nkpéni ne máne. Néε Kirisi utumε yeε mpuri sanε pikó kεcɔpe n keisi. Kai

nní lē, li né láárúle re pikei pee anénipe-i we nen pi wai.

14 In n la, li yé tíyese am nnépurí pikó kufatoi yukuse aí ne pikecɔpe pinyine ayu lolu.

15 Uléecaa ye Isirayeli pikó ilúké ritéle uu pee u ne isoipuri tɔrɔɔ pikó kecɔpe nsímé nyóonse. Un nkpení kɔ piketonε-i pi m pesepɔ, íye kai yé péé n we? Li yé nkpani yare ke usoi uu ye n kpu uu peeri!

16 Pin iluke n wa api ifoí wée api Uléecaa he, li nyísele re Uléecaa ye itɔrɔɔ nnéí te. Pin kulée kunyine iníní n kpísí pin Uléecaa n he, li nyíse re Uléecaa ye ku te ne kuilese-pɔ.

17 Pisufi ye wele yare Olifiyee kulée kapi n támisi, Uléecaa uu kuilese inyine kérii uu iripɔhɔ kpekpee méwoo n le ilese meelú. Pó nkó, pó nní mpuri sane ukó, pɔ wele yare Olifiyee kulée kpee méwoo n le ilese. Pi pó kpísile api mémmeelú pó meelúse, pɔn nkpení kulée kapi n támisi iníní meni níru.

18 Lē nnya, kape ilése iyē kapi n kérii n nyáni re íi kepóyu-i líka tu. Pɔn mepócíre n taáselē, a n nyu re aí póɔ nníní topori, amá nníní mee pó topori.

19 Pó maa re: Pi ilése iyē kériile piké ne iripɔhɔ né rimemelúse nnya.

20 Asei ηmaa ye nyε! Pi i kériile re íi nfatene má nnya, amá mpófatenε nnya ke póɔ we. Kape mepócíre n taáselē, amá iwame iké pó n we.

21 Pisufi pee Olifiyee kulée kapi n támisi ilese, nprá ne lē Uléecaa úu pi kanne. Póɔ nní nlése kapi rimemelú, kape n nyu re pó kuu yé kanne.

22 Lē nnya, a Uléecaa nfanare ripái aa un-yupape paí. U ne pepee kepire u riñtɔ kéyu páápúle, uu kutu

pi pasa uu pḗ r̄nare wai. Lẽ nnya, li pise re pḗkẽ unnare ncee n tikilẽ. Insá l̄ẽ, u yé kḗ pḗ tiké yare kapi ye nlése rinké meḗ.

²³ Limḗḗ, pẽ pin nfatenḗ n yẽ, u yé kḗ p̄imeelú pi p̄ese. Uléḗḗca yé r̄nare mále uké ne p̄imeelú pi p̄ese.

²⁴ Lẽ nnya, pḗ nkó pḗḗ áa nní Usuifi, pḗ we yare Olifiyee kuléé k̄p̄ee méwoo n le nlese. Pi nlése mmẽ tikéle api k̄p̄e kapi n támisi keḗáá tóresi, ái kḗ p̄ee re pḗ k̄p̄e nlese yik̄iyiki le. In te Uléḗḗca ye l̄ẽ wa, íye kúu yé p̄ee Pisuifi p̄ee ní we yare kuléé kapi n támisi ilese kapi n k̄erii isitone-i i p̄ese?

Uléḗḗca yé Isirayeli pikó nnéi riyu lo

²⁵ Lẽ nnya pimáreḗḗ, ne la ké nó símisi áni kape ne lelee nní m p̄ekaalẽ keḗáá m palei, áni kape kḗ ne nómenécire n nyáni yare nḗ p̄isohḗḗ le nnya. Isirayeli pikó kunai k̄emeḗ, pinyine yé pikóme n yulaalenle Uléḗḗca uú ha ne ipuri sane nnéi p̄isoi umpuri keḗáá pikp̄apḗ n tene.

²⁶ Uléḗḗca uu p̄ee Isirayeli pikó nnéi riyu lolu yare kai Nléḗḗcaasimé k̄emeḗ n wólaalẽ te:

Siyḗḗ-pḗ ke Uyulale uu léerine.

U yé tíyese Yakupu kumare pikó api kepire p̄itḗ u yá.

²⁷ Nkóm̄eine mee tó ne p̄ẽ keḗape n wene ye mmẽ

kumúnjé k̄pe-i kam piakópe pi n sáreine.

²⁸ Pi Nsímé Keḗc̄ire yele api p̄ee panse Uléḗḗca pilaarḗ, ai tḗ wáánáse. Amá ke Uléḗḗca uu nní p̄ee pipisaayaha n wée nnya, u pi lale hái ne nkp̄eni-me.

²⁹ Uléḗḗca úu ye l̄ẽ kuu usoi ne nfanare n he yḗsí, úu ye kḗ p̄ẽ kuu n wée keḗáá kemúnjé conse.

30 Nń ne kɔ pɛɛ Uléécaá pipakare yeɛ. Amá ke pẽ ápi pɛɛ kɔ nní kupakarecíré m má nnya, Uléécaá uu nkpéni nń íwe téni.

31 Limécɔ ke pẽ ápi kɔ nkpéni Uléécaá pakarelẽ te uké nń íwe tẽ nnya. Amá u yé kɔ nkpéni pẽ nómenécɔ íwe tẽ.

32 Uléécaá ye sisoipipi nnéi kupakarecíré kέmee yálenle re u la uké sinnéi íwe tẽ nnya.

Uléécaá yee ipakare te

33 A tíye Uléécaá memá ye piye kpa. Umewéesesɔhɔ ne umenyuwe ye címúle áme kutepine we! Wóo yé fe uké uketahai kuu rinkéne ceri? Wóo yé fe uké ukemúné kuu n wai aseí kɔ?

34 Li Nléécaasimé kέmee wólaalẽ te: Wóo Upíima kemúné nyu?

Wóo ye re u yé fe uu mesɔhɔ u kpa?

35 Wóo mefoi linyine u heelẽ líké ne n we re u yé liute pihe ceí?

36 Ukeméé ke nńpá yo ai léeri. Uyee tíyese ke nńpá yo aí we. Umekó kέmee ke nńpá yo ai kɔ we. Uléécaá yee nńpá píyei-pɔ ipakare te. Amí!

12

Isoi fale piluke Uléécaá pikei kέmee

1 Pimárecɔ, lẽ ke Uléécaá uu nní íwe ró n tẽ nnya, ne nó ηmóópúselenle re ani nómenécíre kpisi ani u he yare inyóɔnseseεε kecire. Inyóɔnse iyẽ iké n kpáíilẽ in kɔ ne u sá. Lẽ kani yé u yáási ai aseí m má.

2 Ani kape ketẽ nté písoi mewai n tikilẽ. Amá ani tíyese Uléécaá uké mesɔhɔ fale nó he meké nó consese. Kei kani yé pée ne Uléécaá mela ceri. Nó

lisòne ne lelee ye u n larisi ne lelee ní nyamí ne kètò-pò ceri.

³ Kefa ke Uléécaá uú ne né n fénne nnya, ne la ké nónnénéí maa re úka úu kape ye umecire n taáselē liké tǎsí, áí kǎ ppe aseí má. Amá ani ye kemúnjé wa keké ne n sá. Uléécaá ye mǎpá úye nfatene ne kumúnjé kunyine hele. Mǎpá úye uké ne ukepá m pálē.

⁴ Ipinje ise ke usoi uu má, iyē in ilése kulúí má, ilése iyē in pikéi pikó pikó wai.

⁵ Limecǎ mǎpá kari nní kulúí ní we, tǎ wale ipinje ise tó ne Kirisi kupénecǎ kémee, tǎn ntónéí muléinēlē yare ke usoi ipinje ilése ii nní m muléinēlē mecǎ.

⁶ Amá mǎpá úye ne ulikó ye ni ke Uléécaá uú ne nfanare u n he. Li pise re mǎpá úye uké ihēe iyē kuu n yǎsí ne pikéi n̄sòne wa. Uléécaá un úye n he re uké antepu pikéi n wai, liute uké ye Uléécaá rinyiri ne símisi uu lipikéi ne unfatene nnéí n wai.

⁷ Uléécaá un úye n he re uké picǎ lé, uké ye upikéi n wai lin ne pisoí lēni. Uléécaá un úye n he re uké n céési, li pise re uké n céési.

⁸ Uyē kuu n he re uké ye picǎ ikari rikpáse, uké picǎ ikari n kpariise. Uyē kuu n he re uké kefa n láárú, uké ye ne nfanare he. Nkó yee iwéése n tǎ uké n̄sòne upikéi n wai. Nkó yee píwekǎó n lēni pǎóké ye pi lé ne mpǎónare.

⁹ Nla n̄n kape kecáá kecáá nkó. Ani mewai kópe n kóhǎ. Ani lisòne piwai ne kényu m mahani.

¹⁰ Ani n lakaane yare ke pimárecǎ api ye n lákaane mecǎ. Mǎpá úye uké ye uucǎ pakare uu ye ríyu u waise.

¹¹ Ani kekéi-i n tolú, áni kape siká m má. Ani n n̄mǎópúlē n̄n kefa kesē ne Upíima pikéi wai.

12 Nórínépóō riké lē kani n tálē nōn mē nnyā n láárú. Ani lelee nó n wéékuselē ne n niñú. Ani piyómeyáhaa ne kēyu m mahanlē.

13 Ani ye Uléécaā pikó pēē ncōñ kēmēē ní we lē. Ani kapē ye písányōō ne siká wa.

14 Ani ye pepēē nó n wéékuselē tinōō sōne ritikise. Ani ye pisoī rinōō sōne ritikise, áni kapē ye úka anōō wa.

15 Píye pin mpōōnare kēmēē n we, nó ne pē ani kesē mpōōnare-i n we, píye pin n téni, nó ne pē ani kesē té.

16 Nó ne nōpinécō ani nfasimé m pēnelē. Ani kapē limáa-maa ne líyukōō ne nōmenécíre m músu. Amá ani ye lē ke úka úu ne kutu n cólē kuwéé-mē nōkenémúñē pēse. Ani kapē nōmenécíre n nyáni re nō mewéésēsōhō málē.

17 Ani kapē ye unyine mewai kōpe ne mewai kōpe hēele. Ani riñmōōpú ani ye mḗpá úye keyu-i lisōne wai.

18 Lin yo kuwai n we, in te nōkenémēé kai yé léeme nó ne mḗpá úye nōké ne n láárúne, ani li wa.

19 Pinésáne lala kecire, áni kapē ye mewai kōpe ke pisoī api nó n wa nórínécúruu pi hēele, amá ani ye riyá Uléécaā ricuruu uké ukuwōi pi nyíse. Li Nléécaasimé ritelé kēmēē wólaalē te Upíima ye maa re:

Néē ye usoi mewai kōpe u hēele. Néē ye mḗpá úye mewai u cēi.

20 Li kō wólaalē te:

Nkú nn upóláarō n we, a u he uké li, nnírē nn u n we, a u he uké n ntí.

Pōn ye lē n wa, anakale wéé kaa lē uriyu kecáá kōonu.

21 Kapē tíye mewai kōpe meké pō feriye, amá pōóké lisōne n wai áá ne mewai kōpe feriye.

13

Li pise re tóké kuyu piwéése m pakarelē

¹ Li pise re m̀pá úye uké ye kuyu piwéése pakare. Iwéése íka íi we yee íi Ulééca kémee n léeri. Ulééca yee piwéése mpí nnéi pee nní ní we tonsente.

² Lē nnya, nkó yee kuyu piwéése pipakare n yulu ye lē ke Ulééca uu ní la pipakare yulule. Mpí pee lē pipakare n yulu ye pimacire nsímé wéésile re Ulééca uké ne pi túhaane.

³ Usoi un lisone n wai, ái we re uké kuyu piwéése kewuu n túúni. Amá pepee mewai kópe n wai kai pise re piké kuyu piwéése kewuu n túúni. Nénte áa la póké kuyu piwéése kewuu n túúni? In lē, a lisone n wai, pó yé kapi yé pó m pakare.

⁴ Ulééca pikei kémee kapi lē we piké ne pó n léni liké ne pó sonesi nnya. Amá pən mewai kópe n wai, kepówu keké n túúni. Ai méwoo kapi atéhe múflē piké ye usoi kutu ripasa. Ulééca pikei kémee kapi we nnya kapi ye ne uwaikópekóó túhaane api kutu u pasa uké yé te Ulééca ye ne u wówsile.

⁵ Lē nnya, li pise re m̀pá úye uké kuyu piwéése m pakarelē. Ai kutu pipasa nnya kani yé pi m pakarelē. Amá li pise re nóké pi m pakarelē te lē kai ne nósinfai-i nó sá re nóké wa nnya.

⁶ Lē nnya kani kə nní lampoo héele. Ulééca yee kuyu piwéése tonse re piké lē n wai piké ne upikei kémee n we.

⁷ Ani ye m̀pá úye lē kaní ne riwóme u m má u héele. Ani ye ulampooyóó lampoo héele, ani ítəhə uyee ítəhə n yósu héele. Ani ye uyē kai m pise re nóké n wuru wuri, ani kə uyē kai m pise re nóké ríyu waise, ríyu waise.

Usoi ne ucɔ kecɔpe nla

⁸ Ani kaɓe ye úka ne riwóme m má, insá nla riwome kani yé nómenécɔpecire n lukaane. Nkó yee picɔ ní la ye Uléécɔa isé ritikile ne iketɔ-pɔ.

⁹ Isé yee ní maa re: Kaɓe iwásá wa, kaɓe usoi kpu, kaɓe ye yáai, [kaɓe ye ucɔ kecáá nnóme wa] kaɓe ye ucɔ likó káipi, ne isé icɔ nnéi ye isé nnyí kémeɛ pénelenle re: A upóɔ n la yare kaɔ ripóɔcúruu ní la.

¹⁰ Nla nín ye usoiɔ mewai kópe wa. Lẽ nnya, nkó yee usoiɔ ní la ye isé ritikile ne iketɔ-pɔ.

Usoi mecire picápine uké ne Yeesu Kirisi mepeme m mé

¹¹ Nɔ nkpéni nyule ituɓe iyẽ kémeɛ kari nní ní we. Li tulle re nɔké lã nnɔni kémeɛ yisi. Ituɓe iye-i ke Kirisi uu yé tiróyu n lo ye nkpéni meyá ne tó rikɔle ai tósu péé uye-i karí péé ne Kirisi kefa pitene n kóraane.

¹² Kesine ye ketene tulle, keyáa kē yé nfáani tu. Tóké kuɓmaha kémeɛ mewai keróɔá lese tóké fóm, ari pɛɛ itɔpílú kapi ye ne metéi kémeɛ n tɔ kpísi ari múlú.

¹³ Tɔ lalɛ ntósé nké n nyamí yare lã kapi ye metuɓetɛi ne n sónɛ. Lẽ nnya, tóké meróɔire tí ne pilukecaainkee anyá ne pítaniré ne méwoo méwoo piwai ne mékperinkpe isoi ne picéɓaankee ne kufatɔi.

¹⁴ Ani Upíima Yeesu Kirisi isoi kpísi ani tani uké nóinésɔi kecáá m paílɛ. Ani kaɓe tíye nóinépiɓe iké ilási nó tónse iké pɛɛ ilikáipi-káipi nó n waise.

14

Ani kaɓe ye nópinéyómeyáhaacɔ akópe m palɛ

¹ Ani ye pεπεε άπι nfatene kέμεε m páápú yósi. Ani kapε ye n wéési nóké alari pikeméé m má.

² Unyine yé musí re u yé fe uu mπά iluke íye mpuri le, ucó nkó γεε úu nfatene kέμεε m páápú pón ayéhepei ημανε le.

³ Amá nkó γεε mπά iluke íye n le úu kapε uyεε inyine n kóhó n lómiise. Nkó γεε iluke inyine n kóhó páa kapε kó nkó γεε mπά íye n le akópe m palē. Liriyíki re Uléécaá ye kó uyē yósilē.

⁴ Póó úye, póóké ne ucó ukeikó akópe m palē? Un upikei nsonne n wai née unsá nsonne pi n wai, uukeisaa kaí ne yē. U yé kam uu nsonne wai, liriyíki re Upiima ye nnaηe mále uké ne u lé.

⁵ Unyine yé m músu re keyáa kenyine ye kecó fele, ucó póó re sikucó ye ku. Lí pise re mπά úye uké lé kuu meyíkíyiki ukefa-i m músu n tikilē.

⁶ Nkó γεε m músu re keyáa kenyine ye kecó fele ye lé waile uké ne Upiima ríyu waise. Nkó γεε mπά iluke íye n le pó ne kó náásile uké Upiima ríyu waise. Lé nnya uké i n le, liriyíki re u ye iluke iyē kecáa Uléécaá pónesele. Nkó γεε úu n le pó ne kó lé waile uké ne Upiima ríyu waise. Lé nnya, úu kapε ye i li. Uyē ne ye kó lé nnya Uléécaá pónesele.

⁷ Asei kecáa, tó úka úu uricuruu mekócire nnya nfáa má, úka úu ye kó uricuruu mekócire nnya kpu.

⁸ Tón nfáa m má, Upiima mekó kέméé kari nfáa má, tón kó n kpu, Upiima mekó kέméé kari kpu. Lé nnya, mπά tón n kpu née tón nfáa m má, tó Upiima pikó le.

⁹ Kirisi ye kpule uu pεeri un nfáa má re uké ne pikpókpo ne pεπεε nfáa m má Upiima.

¹⁰ Yo nnya ke póó pεe upócó akópe palē? Née yo

nnya ke páa upócɔ waiselē? Tɔ ha ntónéí Uléécaá keyu-i sínle uké ne ró túhaane.

¹¹ Li Nléécaasimé ritelé kémee wólaalē te:
Néé Upíima, ne nfáa mále.

Pisoi nnéí yé kam api kenéyu-i wúla.

Pisoi nnéí api kɔ Uléécaá ríyu waise.

¹² Lē nnya, mpá tó úye ye sántile uké uricuruu ne unnoɔ lē kuu n wa Uléécaá símisi.

Kape tíye upócɔ uké pɔ́ nnya akópe wa

¹³ Lē nnya, ári kape ye merócɔpecire akópe m pasiine. Ani yekei re áni yé líka wa lee yé nóunécɔ rinkpɔuse née lee yé kelólé-mē ne u ní ha.

¹⁴ Ne nyule, am kɔ tó ne Upíima Yeesu kupénecɔ kémee yénu ηmaa re líka ái liriyíkí-me líkperinkpekɔ́. Amá úye un m músu re linyine ye líkperinkpekɔ́, uricuruu kaí ne mékperinkpe má.

¹⁵ Pɔn lipóluke-luke nnya upócɔ ripɔɔ n caaise, ái níla kémee kaa lē sónē. Kape lipóluke-luke nnya tíye uyē nnya ke Kirisi uu n kpu uké pɔ.

¹⁶ Ani kape ye wa picɔ piké lelee ne nɔ́ n sá nnya nkópe yē piké símisi.

¹⁷ Uléécaá iyɔɔpi íi piluke ne piníré nkó nnyine kéméé we. Amá lē ke Nfáasɔne nn ye n he nkó ye mu. Lelee nní aseí ne nkíηniηe ne mpɔɔnarē.

¹⁸ Nkó yeē lē Kirisi pikéi n wai ye ne Uléécaá sále, pisoi pɔ́ ne ye kɔ u n waiselenle.

¹⁹ Lē nnya, tóké ye lelee ye ne nkíηniηe ní ka ne lē kari yé ne n ηmóópúsenelē wéési tɔn ne kesé papisi.

²⁰ Kape lipóluke-luke nnya Uléécaá mewai caai. Asei kecáá, liluke-luke líka ái mékperinkpe má. Amá in te usoi yé iluke li, ai lē nnya uucɔ ne kelólé-mē sí, ái nyamí te uké i li.

²¹ Li nyam te usoi úu kapε isare li née úu kapε píta n ntí née úu kapε ne lelee ye uucō ne kelólé-mē ní ha ne rikō, [née úu kapε lelee yé uucō m pepire née lelee yé rinárei u n waise ne rikō].

²² A Uléécaā keyu-i lē kaa ripócúruu kepófa kémee nsímé mmē kecáá ní músu wa. Nkó yee lē kuu m músu re lisōne n wai ye únarekome le, in te úu likemee nkópe ríka ne umécire túhaane.

²³ Amá nkó yee uliluke-luke nnya n tíru un kō péé ne li le ye umécire akópe palenle. Liriyíkí re umewai áme nyíselē te ukefa kéméé kai léeri. Lē ke usoi uu ye n wai un tíru ye akópe le.

15

A ye lelee yé upócō rinymóópuse wa

¹ Tó mpí, tōo nní nfatene kémee m páápú, li pise re tóké pepεe ápi kahane m papisi rinareí ne kutu rico ari lelee ne ró ní sá piwai yá.

² Li pise re mpá úye uké ye lisōne wa liké uucō larisi líké ne u n léni un ne nfatene kémee papisi.

³ Kirisi úu péé ne lelee ne u n sá kutu cōlē, amá u pεe wai le yarε kai Nléécaasimé kémee ukecáá n wólaalē te: Alé nyē kapi pō Uléécaā n lámaankeε ye kenécáá pεemele.

⁴ Lē nnéi leε nní hái mekeε-me n wólaalē ye wólaalenle liké ne ró n céési. Li pise re Nléécaasimé ritelé tē tiké týese tóké pikáhá-káhá fe tóké kō ne tirópō n we tōn ne lē kuu n yekei re u yé ró pa mé.

⁵ Uléécaā yee ye n wa usoi uú ne káhá-káhá uu kō ne uripō n we uké týese tóké Kirisi Yeesu mewai n tikilē, mpá úye ne ucō pin ne kemújé keεe má.

⁶ Lẽ nnya, ani nónnénéí ripéne ani rinóo rise kémee Urópíima Yeesu Kirisi Usaa Uléécaa pakare.

Isoipuri nnéí nnya ke Kirisi uú ne Nsimé Kεcire ka

⁷ Ani nómenécεpecire nsone m múínelẽ yare ke Kirisi uu nó n yósí uu múlú mecε, liké ne Uléécaa rinyiri rińtaáse nnya.

⁸ Asei kecáá, Kirisi ye pansεle Pisuífi ukeikó uké ne lẽ ke Uléécaa uú pεe n yekei re u yé pipisaayaha wa n wa nnya. Un lẽ n wa, liké pεe nyíse re u ye lẽ kuu m ma wale.

⁹ Mpuri sanε pikó pó né kε íwe ke Uléécaa uu pi n tẽ nnya urinyiri ritaáse, yare kai ke Nléécaasimé kémee n wólaalẽ te:

Lẽ nnya kam isoipuri kecεpe ripónyíri haane am kε siyóme yom aní ne tipónyíri taáse.

¹⁰ Li kε wólaalẽ te:

Nó isoipuri, nó ne Uléécaa pikó ani kesé mpóonare yé!

¹¹ Li kε wólaalẽ te:

Nó isoipuri nnyí nnéí, ani Upíima rinyiri ritaáse, Isoipuri nnyí nnéí iké u ritaáse!

¹² Esayi pó ne kε wai re:

Isai keyase ye sóntile keké isoipuri pikó kecáá m paílẽ.

Pi yé kam apí ne u n tálẽ.

¹³ Uléécaa yεe ye usoi ripoo n larukuse uké nfatene kani m má ne ritiki uú ne mpóonare ne nkíηniηe meýá nó he. Nfáasone nnaηe nké lẽ kani m mé titaáse.

Póoli ye ncée mále uké wói yare kuu nni ní wói

¹⁴ Pinémárecε, tinécúruu ηmaa ye nyule re nε nńpá yo kémee mewai sone wailε. Nε kε menyuwe nnéí

mále nòn kò tulaalẽ te nó fe ani nóμενεçøπεçire n cèlaane.

¹⁵ Mpá ne lẽ, ne rítelẽ ntí kέμεε isímé inyine meýã ne kέyu mahanle am wólu kέ ne lẽ kani pinyuwe m máalẽ nó léise. Ulééçaa kεfa kuu né ní fénne yeε lẽ ncée né he nen ne lẽ nó wólu.

¹⁶ U ne né ke fénnele re kέ mpuri sanε pikó kέμεε Yeesu Kirisi rinyiri riyóó. U né wéεε uu ilúké yekei re kέ Unsímé Kεçire riyóó mpuri sanε pikó piké ne m pansε inyóonse yeε ne Ulééçaa n sá nnya. Nfáasone yé tíyεε apí n we yare ihεε yeε ne u n sá kapi ilúké n yekei.

¹⁷ Lẽ kam nní tó ne Kirisi Yeesu kupéneçø kέμεε n wai nnya, né fe am Ulééçaa keyu kέμεε rikókøri n wai.

¹⁸ Liriyíkí re ám yé kaha kέ nféé nnyine rikpápø, insá lẽ ke Kirisi uú ne né rintíki uú ne wai re mpuri sanε pikó piké ne Ulééçaa n waise nkó. Nnésímé ne menéwai mee tíyεε kuú ne lẽ wa, aí née wa.

¹⁹ Ulééçaa Nfaasone mee lẽ mewaisanηa ne mewai píima wapisi nní ne nyíse re n rínanηe mále. Lελεε tíyεε kam fe am hái Yerusalem-pø Kirisi Nsímé Kεçire meýá yóó amí ne Ilirii tulu.

²⁰ Ne waisεle re kέ Nsímé Kεçire riyóó kei ke úka úu kahane Kirisi nkó ríka n kó aí kape wa re ne uçø rikui kuu n yekei keçáá mmele ritəsi nnya.

²¹ Ne lẽ wailε yare lẽ kapi Nlééçasímé kέμεε n wói re:

Pẽ kápi pí kai unsímé n símaalẽ yé kam api u yenu. Pεπεε ápi unkó ríka n kómaalẽ yé kam api n-asei kom.

²² Lẽ nnya, kaí ne nkpéni tu, ám kahane kέyu n yẽ kέ nókenéméé hapø.

23 Amá pikɛi ápi nkɛ́ni silɔ̀ sɛ-i nɛ né we. Háí aɲmẽ anyĩnɛ-mɛ kai rɪpɔ́ɔ né we rɛ ké pilóólú nó hapɔ́.

24 Amá nɛ lalɛ nɛn píyɛi Esipaanyi n tósu, ké nókenémɛɛ ritikipɔ́ ké nó rilóólú táké nkáripɪ nókenékúrí tonɛ rinéɔ́ɔ riké kpu, ani pɛɛ limemáá né léni amí nɛ nnécée nɔ́j.

25 Amá Yerusalem kam itunɛ nnyí kémɛɛ tósu ké ha Uléécáa pikó pɛɛ kei-pɔ́ ní we lé kelɛnɛ.

26 Uléécáa pikó pɛɛ Masetuwaani nɛ Akayii-pɔ́ ní we yɛ símaanɛ rɛ piké siwóó tóhɔ́ piké nɛ Uléécáa pikó pɛɛ Yerusalem kuyu-i ní we pin íwɛ má lé.

27 Piricuruu pɛɛ nɛ piripɔ́ɔ lɛ wa. Asei kecáá, li kɔ́ pɛɛ píse rɛ piké lɛ pi wa. Liriyíkí rɛ Pisuífi yɛ Uléécáa piyulalɛ nɛ mpuri sanɛ pikó hóɔnɛlɛ, ápi lɛ kɛ Uléécáa uu pi n hɛ nɛ mpuri sanɛ pikó yɛ. Lɛ nnya, li píse rɛ mpuri sanɛ pikó pɔ́óké kɔ́ pɛ nɛ pilikó kapi m má lé.

28 Nɛn pikɛi pɛ́ m masí, nɛn kɔ́ ítɔ́hɔ́ iyɛ pi rimmúise, né pɛɛ nókenémɛɛ ritiki amí nɛ Esipaanyi tómpɔ́.

29 Nɛ kɔ́ nyulɛ rɛ nɛn ha nókenéméé n hapɔ́, Kirisi yé nɛ né ritiki uú nɛ meyá nó kpá.

30 Pimáɛɛɔ, Urópiima Yeesu Kirisi rinyiri kéméé nɛ níla kɛ Nfáasɔ́nɛ nn tó n hɛ kéméé kam nó ñmóópúsɛlɛ tɛ ani yɛ kenécáá Uléécáa yáási. Ani Uléécáa yáási ani atɔ́pi né n léni rɛ

31 ám kapɛ pɛpɛɛ ápi Yutee keteni-i Uléécáa m pakarɛlɛ anipɛ-i lóipɔ́. Ani kɔ́ iwɛlɛ nɛ né lé tɛ Uléécáa pikó piké ha ítɔ́hɔ́ iyɛ kamí nɛ nní Yerusalem n sí ñsɔ́nɛ yɔ́sí.

32 Lin lɛ n wa, kam yé pɛɛ nókenémɛɛ tuiɔ́ nɛ

μπρόσῳναρε. Uléécαα un kō n la, am nókenékúrí tone am nkáripι wéntε.

³³ Uléécαα γε γε nkínhnhε n he uké nónnénéí kekúrí n we. Amí!

16

Ρῶλι γε uricuruu písoi yáasi

¹ Ne uróyí Fepee γε Senikireesi-pō Uléécαα icápine kέmεε pikei n wai nó páaipōλε.

² Ani nśone Úpíima rinyiri kέmεε u γῳsí γare kai m pise re Uléécαα pikó piké yóaine. Ani kō ne kutu u n cōlē, nōn lē nnéi kuu yé nó m pise re ani u wa kέmεε u lēni. Uyē ticuruu γε kō písoi meγā lēnle uu kō nē lēni.

³ Ani kō Pirisili ne Akilasi yáasi. Pinέkeicō γε pi. Tó ne pē tō kesē Kirisi Yeesu kekεi kέmεé we.

⁴ Pi nkpō heirele apí ne nnéfáa yósu. Ai menécíre née pi pōnese. Uléécαα icápine nnyí nnéi pikó pεε mpuri sane pikó kέmεε ní we γε kō pi pōnesele.

⁵ Ani Kirisi pikó pεε γε pikeγō-i n cápine nnéi yáasi. Ani kō unésáne lala Epayineeti yáasi. Uyεε Asii kuwéé-mē mefoí ne Kirisi kefa tene.

⁶ Ani Maari γε nókenécáá meγā n náasi yáasi.

⁷ Ani pinémáreco Anturonikuusi ne Yuniyasi yáasi. Tó ne pē ne pεε kesē kukpaniilee-i wele. Pi Kirisi pitume pinyine le ke písoi api ní la hái. Ticuruu pi pεε Kirisi pikó le née kelenε panse uukó.

⁸ Ani Úpíima kupéneo kέmεε unésáne lala kecire Ampilyatuusi yáasi.

⁹ Ani urókeicō Uripeε yáasi. Tó ne uyē tō Kirisi pikei kesē wai. Ani kō unésáne lala Sitakiisi yáasi.

¹⁰ Ani Apelesi γε n nyíse re u Kirisi ne kefa tenelenle yáasi. Ani kō Arisitopuuli keyō pikó yáasi.

11 Ani unémárecɔ Erootiyɔɔ yáási. Ani Narisiisi keyɔ pikó pɛɛ Upíima ne kefa n tenelē yáási.

12 Ani Tírifɛɛni ne Tirifoosi yáási. Pinósi pinyine ye pi, pɛɛ Upíima pikei n wai. Ani Perisiiti yáási. Unósi unyine isoi kam ní la hái lo. U meyá Upíima pikei kémɛɛ náásile.

13 Ani Rufuusi ke Upíima uu n wée ne uuni ke née ye kɔ n sée re unéni yáási.

14 Ani Aɛnikiriti ne Filekɔɔ ne Herimɛɛsi ne Paturopasi ne Herimaasi ne pimárecɔ pɛɛ pikemɛɛ ní we yáási.

15 Ani Filolɔki ne Yuli yáási ani kɔ Neree ne uuyei ne Olimpasi ne Uléɛcaɔ pikó pɛɛ pikemɛɛ ní we nnéi yáási.

16 Ani nómenécɔpɛcire yáhaane ani memárecɔ pirane. Uléɛcaɔ icápine nnéi pikó ye nó yáási.

Nsimé tɔɔɔ

17 Pimárecɔ, ne ikari nó kpáselenle re ani nómenécíre tí ne pɛpɛɛ pikóólentene ne picókoi n sónaari. Lē kapi n wai ne lē kapi n céési ye ne icélaa iyē kani ní yɔsí memíi wele. Ani pikékúrí rinyɔsɔ.

18 Ai Urópiima Kirisi pikei ke lipite pē mpuri api lē wai, amá pikuloi líkɔ kápí ne náási. Pi ye nnóolari ne akéhe ne fele api pɛpɛɛ ápi líka kumúnjé n nyu kiraasente.

19 Amá in nóɔ, mǐpá úye ye nyule lē kani Upíima m pakarelē. Lē nnya ke rinéppɔ ari nó nnya láárú. Ne la re ani mewéésɛsɔhɔ m má nɔn ne lisɔne wai, nóínésoi iké n kpáiiilē nɔn ne líkɔpɛ kaase.

20 Uléɛcaɔ ye ye nkínjine n he yé nfáani Setani ritékéé uu nóánéna metene u wai.

Urópiima Yeesu uké ípeeléé nó nyíse!

²¹ Unékεico Timotee ye nó yáási. Pinémáρεco Lusiyuusi ne Yasoo ne Sosipateε p̄́ ne ko nó yáási.

²² Née Pooi utelewole, Terituusi yeε rítelé ntí ní wói. Née ne ko Upiima yeε tó ne nn̄́ m pénésele tinyiri ne nó yáási.

²³ Kayusi yeε ukεȳ-i kusáne né ní yosí ye nó yáási. Ukεȳ-i ke Kirisi pikó nnéi api ye cápine api keyóme yáási. Kuyu siwóó ucápine Erasiti ne urómáρεco Kuwaritusi p̄́ ne ko nó yáási.

[²⁴ Urópiima Yeesu Kirisi uké ípeeléé nónnénéí nyíse! Amí.]

Ipakare taroo

²⁵ Ani tíye tóké Uléécaα pakare. Liriyíkí re u yé fe uu wai ani nfatene kέμεε pelu. Yeesu Kirisi Nsímé Kεcire kam n yóólē kuu yé ne lē wa. Nkεμεé kuu lελεε hái μεκεε-me m pékaalē lesene uké ró nyíse.

²⁶ Li nkpéni lē ke antepuye api n wói ne rinóo ke Utenεciré Uléécaα uu n he nnya metéi kέμεε léemele lin nyáni, ai ko nkpéni tíyεε ketē nnéi pisoι api li ceru piké ne Uléécaα n waise api ko ne kεfa u tene nnya.

²⁷ Uléécaα μεcire kóló yeε μεwéesesohó ute. Liké ne Yeesu Kirisi ritiki tóké ne ríyu u n waiselē hái ne mpá píyei-pó. Amí!

Nkomine Fal Ritɛlé **Sola New Testament**

copyright © 2010 UEEB/SIM au Benin

Language: Sola (Miyobe)

Translation by: SIM International

Sola, Nkomine Fal Ritɛlé

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

li

1bac8ff9-a7c9-52ef-bb5e-7155dd6ba1a1